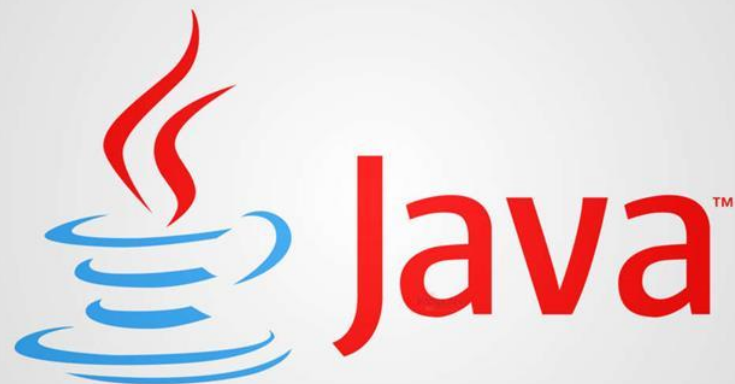

Programowanie aplikacji WWW w języku Java

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

NCBR
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Materiały przygotowane w ramach projektu „PB 5.0 – dostosowanie oferty dydaktycznej Politechniki Białostockiej do potrzeb nowoczesnej gospodarki oraz zielonej i cyfrowej transformacji” (nr umowy FERS.01.05-IP.08-0327/23-00) w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Publikacja jest udostępniona na licencji Creative Commons - Uznanie autorstwa 4.0 (CC BY 4.0).
Pełna treść licencji dostępna na stronie creativecommons.org.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

NCBR
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Wstęp Technologia serwletów

Programowanie aplikacji WWW w języku Java

Historia technologii serwletów

Servlet 1.0 (1997) - (pocz. James Gosling) Pavni Diwanji - Sun Microsystems ([film](#) 0-3:50)

Servlet 2.1 (1998) - kontener serwletów, komunikacja pomiędzy serwletami

Servlet 2.2 (1999) - rozszerzona komunikacja pomiędzy serwletami, obserwatorzy zdarzeń, pliki .war

Servlet 2.3 (2001) Java Community Process. Mechanizm filtrowania, integracja z J2EE

....

Servlet 3.1 (2013) - adnotacje, komunikacja asynchroniczna, bezpieczeństwo, ładowanie plików, nonblocking I/O, WebSocket (JSR 340)

Servlets 6.0

<https://projects.eclipse.org/projects/ee4j.servlet>

https://en.wikipedia.org/wiki/Jakarta_Servlet

Servlet API version	Released	Specification	Platform	Important Changes
Jakarta Servlet 6.0	Oct 15, 2021	6.0	Jakarta EE 10	remove deprecated features and implement requested enhancements
Jakarta Servlet 5.0	Oct 9, 2020	5.0	Jakarta EE 9	API moved from package <code>javax.servlet</code> to <code>jakarta.servlet</code>
Jakarta Servlet 4.0.3	Sep 10, 2019	4.0	Jakarta EE 8	Renamed from "Java" trademark

```
import javax.servlet.*;  
import javax.servlet.annotation.*;  
import javax.servlet.http.*;
```

to

```
import jakarta.servlet.*;  
import jakarta.servlet.annotation.*;  
import jakarta.servlet.http.*;
```

Definicja serwletów

- klasy Javy uruchamiane po stronie serwera aplikacji
- służą do obsługi żądań GET, POST, PUT, DELETE protokołu HTTP
- serwlety mogą korzystać ze standardowych klas Javy oraz dowolnych bibliotek, klas wchodzących w skład Servlet API: `javax.servlet.*` i `javax.servlet.http.*`

```
import javax.servlet.*;  
import javax.servlet.annotation.*;  
import javax.servlet.http.*;
```

to

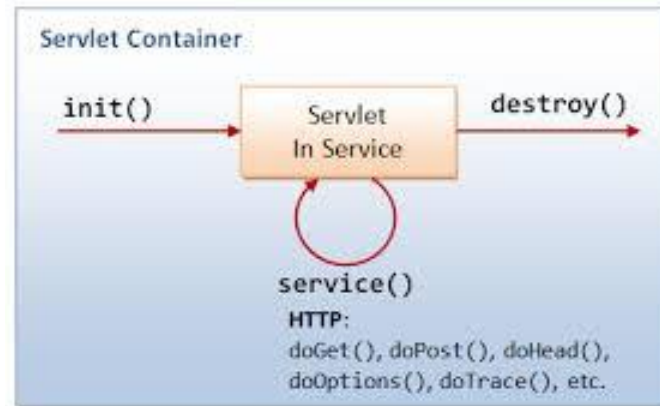
```
import jakarta.servlet.*;  
import jakarta.servlet.annotation.*;  
import jakarta.servlet.http.*;
```

Kod serwletu

```
public class MojServlet extends HttpServlet {  
    @Override  
    protected void doGet(HttpServletRequest request, HttpServletResponse response)  
        throws ServletException, IOException {  
  
    }  
  
    @Override  
    protected void doPost(HttpServletRequest request, HttpServletResponse response)  
        throws ServletException, IOException {  
  
    }  
}
```

Cykl życia serwletu

- kontrolowany przez **kontener**, w którym serwlet został osadzony (deployed)
- Obsługa żądania:
 - jeśli instancja serwletu jeszcze nie istnieje:
 - Ładuje klasę serwletu do pamięci
 - Tworzy instancję klasy serwletu
 - Wywołuje metodę `init()` serwletu
 - Wywołuje metodę `service()` do obsługi żądania
- Serwlet po zakończeniu obsługi żądania pozostaje aktywny w kontenerze
- Kolejne żądania realizowane są przez uruchomienie metody `service()` w osobnych wątkach
- Gdy kontener musi usunąć serwlet, najpierw wywołuje jego metodę `destroy()`

HttpServletRequest i HttpServletResponse

request.getHeader(String)
request.getInputStream()

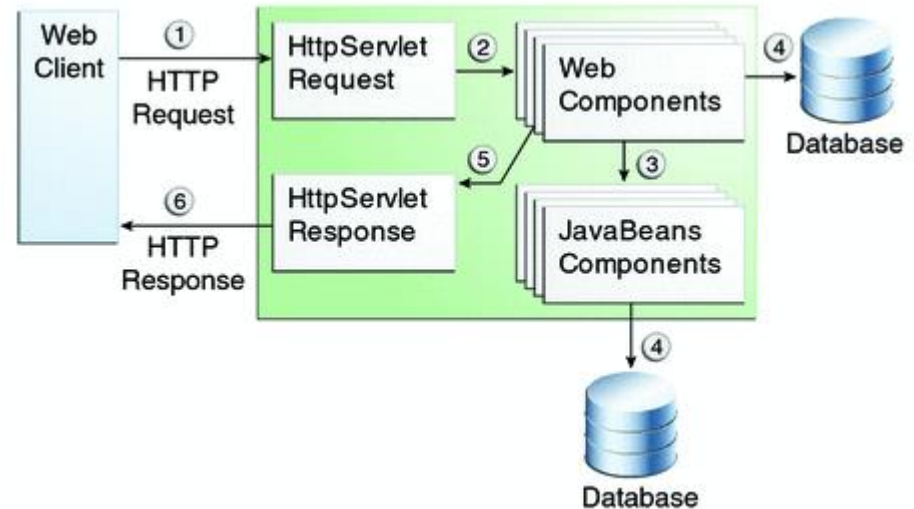
request.getParameter(String)

request.getSession()

response.addCookie(Cookie)

response.addHeader(String,String)

request.getReader()
request.getMethod()

Parametry żądania

```
out.println("<h1>Servlet NewServlet at " + request.getContextPath() + "</h1>");
Enumeration<String> parameters=request.getParameterNames();
out.println("<ul>Parameters");
for(;parameters.hasMoreElements();){
    String par=parameters.nextElement();
    String parVal=request.getParameter(par);
    out.println("<li>" + par + "=" + parVal + "</li>");
}
```

ServletContext


```
public class Counter extends HttpServlet {
    public void doGet(HttpServletRequest request,
        HttpServletResponse
        response) throws IOException, ServletException{
        response.setContentType("text/html");
        PrintWriter out = response.getWriter();
        ServletContext context = this.getServletContext();
        Counter counter =
            (Counter) context.getAttribute("hitCounter");
        out.println("Jesteś " + counter.getAndInc() +
            " osobą na tej stronie");
    }
}
```

Przekierowania

Jeśli chcemy przekierować zapytanie na zupełnie inną stronę, można użyć metody

`ServletResponse.sendRedirect(String URL)`,
która wyśle do przeglądarki prośbę o przekierowanie

Jeśli robimy przekierowanie wewnątrz własnego serwisu, zwykle lepiej jest użyć klasy

`RequestDispatcher`, która przekazuje prośbę wygenerowania strony dalej

Adnotacje (@WebServlet)

Attributes

Name	Type	Required	Description
value or urlPatterns	<i>String[]</i>	Required	Specify one or more URL patterns of the servlet. Either of attribute can be used, but not both.
name	<i>String</i>	Optional	Name of the servlet
displayName	<i>String</i>	Optional	Display name of the servlet
description	<i>String</i>	Optional	Description of the servlet
asyncSupported	<i>boolean</i>	Optional	Specify whether the servlet supports asynchronous operation mode. Default is false.
initParams	<i>WebInitParam[]</i>	Optional	Specify one or more initialization parameters of the servlet. Each parameter is specified by @WebInitParam annotation type.
loadOnStartup	<i>int</i>	Optional	Specify load-on-startup order of the servlet.
smallIcon	<i>String</i>	Optional	Specify name of the small icon of the servlet.
largeIcon	<i>String</i>	Optional	Specify name of the large icon of the servlet.

Adnotacje

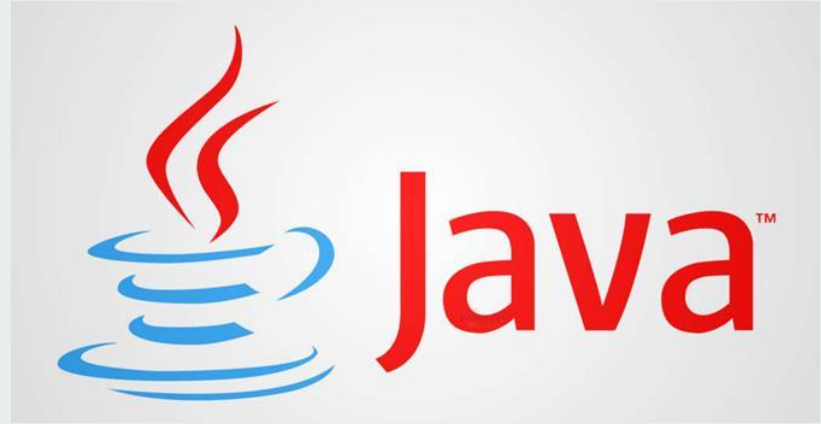


```
@WebServlet("/myurl")
```

```
    public class TestServlet extends  
        javax.servlet.http.HttpServlet {  
  
        . . .  
  
    }
```


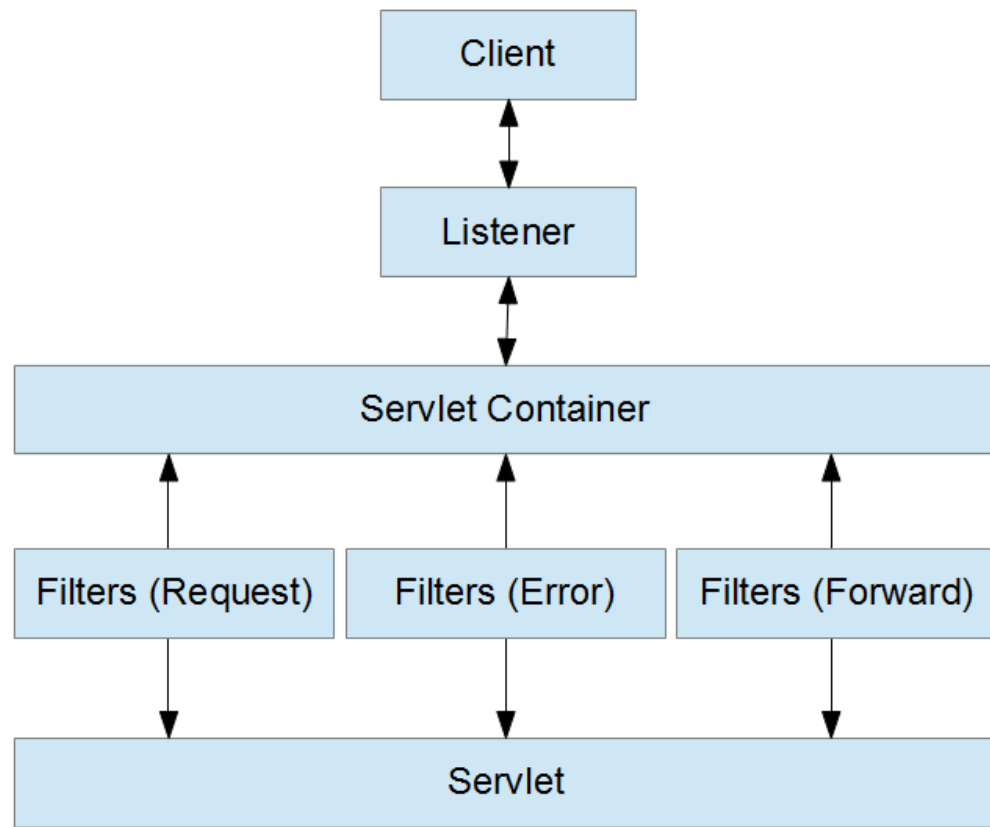
Model zdarzeń

Programowanie aplikacji WWW w języku Java

Elementy modelu zdarzeń

- Klasy nasłuchujące
- Filtry

Obiekty nasłuchujące

- Obiekty nasłuchiwania kontekstu serwletu
- Obiekty nasłuchiwania atrybutów kontekstu serwletu
- Obiekty nasłuchiwania sesji
- Obiekty nasłuchiwania atrybutów sesji
- Obiekty nasłuchiwania migracji sesji
- Obiekty nasłuchiwania wiązania obiektów sesji
- Obiekty nasłuchiwania żądań
- Obiekty nasłuchiwania atrybutów żądań

Obiekty nasłuchujące – schemat korzystania

1. Zaimplementować odpowiedni interfejs
2. Zaimplementować wymagane metody obsługujące związane z interfejsem zdarzenia
3. Uzyskać dostęp i wykorzystać istotne obiekty aplikacji
4. Zadeklarować (np. w web.xml) obiekt nasłuchujący
5. Zdefiniować wymagane parametry inicjalizacyjne

Przykład 1

Problem:

Aplikacja powinna działać w wybranych konfiguracjach bazy:

- testowej przy niewielkich zasobach systemowych,
- produkcyjnej przy wysokich zasobach systemowych

Przeniesienie aplikacji pomiędzy systemami nie powinno wymagać rekompilacji kodu.

Przykład 1

Rozwiązanie: ServletContextListener+parametry inicjalizacyjne aplikacji

@WebListener

```
public class MyContextListener implements ServletContextListener
{
    public void contextInitialized(ServletContextEvent event) {
        ServletContext sc=event.getServletContext();
        String initVal=sc.getInitParameter("db_name");
        DBSettings db=new DBSettings(initVal);
        sc.setAttribute("db_settings", db);
    }
}
```

Przykład 1


```
public class MyContextListener implements ServletContextListener
{
    public void contextDestroyed(ServletContextEvent arg0) {
        ServletContext sc=event.getServletContext();
        DBSettings db=sc.getAttribute("db_settings");
        db.closeConnection();
    }
}
```

Przykład 2

Problem:

Aplikacja dla sklepu, w której jest możliwość dodawania produktów do koszyka. W przypadku, gdy klient usunie produkt z koszyka bez zakupienia go, należy zapisać ten fakt w bazie w tabeli „Porzucone”.

Przykład 2

Rozwiązanie: HttpSessionAttributeListener

```
public void attributeAdded(HttpSessionBindingEvent)
```

```
public void attributeRemoved(HttpSessionBindingEvent)
```

```
public void attributeReplaced(HttpSessionBindingEvent)
```

Przykład 2


```
@WebListener
public class SaveAbandonedBasket implements
HttpSessionAttributeListener{
    Basket basket;

    public void attributeReplaced(HttpSessionBindingEvent
event) {
        if(event.getName().equals („basket")) {
            Basket newBasket=(Basket)event.getValue();

            ...
        }
    }
}
```


Przykład 3

Problem:

Jakie jest obciążenie serwera aplikacji pod względem liczby żądań i czasu obsługi żądania? Rejestracja zbyt długich żądań.

Przykład 3

Rozwiązanie: ServletRequestListener

```
public void requestInitialized(ServletRequestEvent)
```

```
public void requestDestroyed(ServletRequestEvent)
```

Przykład 3

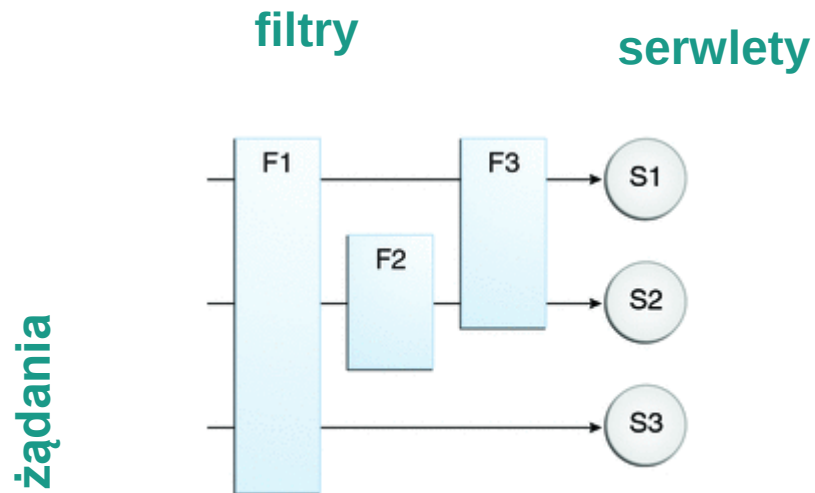


```
@WebListener
public class RequestCounter implements ServletRequestListener{
    private ArrayList<Long> requestList=new ArrayList<>();

    public void requestInitialized(ServletRequestEvent event){
        recordRequest(event, System.currentTimeMillis());
    }

    public void requestDestroyed(ServletRequestEvent event) {
        countTime(event, System.currentTimeMillis());
    }
}
```

Filtry

Filtry

Po odczytaniu informacji z żądania można wykonać następujące czynności:

- wywołać zasób w standardowy sposób
- wywołać zasób przekazując do niego zmienione dane żądania
- wywołać zasób i zmodyfikować dane odpowiedzi do klienta
- zapobiec wywołaniu zasobu i w zamian przekierować żądanie do innego zasobu

Zastosowanie

- 1) Uwierzytelnianie
- 2) Autoryzacja dostępu do zasobów
- 3) Przetwarzanie multimedialnych
- 4) Kompresja
- 5) Szyfrowanie
- 6) Przetwarzanie parametrów żądania i zawartości odpowiedzi

Filtry

Korzyści:

- wykonywanie operacji wspólnych w jednym miejscu
- separacja kodu zarządzającego dostępem od pozostałych warstw
- możliwość wprowadzania zmian jednocześnie do wielu różnych zasobów

Filtry

Czynności:

- implementacja klasy, która implementuje interfejs Filter oraz trzy metody doFilter, init, destroy
- uzupełnienie kodu metody doFilter

Metoda doFilter


```
public void doFilter(ServletRequest request,  
ServletResponse response, FilterChain chain)
```

- Chain.doFilter(request,response)
- sendRedirect/RequestDispatcher
- response.setContentType("text/html");

```
PrintStream ps = new PrintStream(response.getOutputStream());
```

```
PrintWriter pw = new PrintWriter(ps);
```

```
pw.print("<html>\n<head>\n<title>Error</title>\n</head>\n<body>\n");
```

Adnotacje


```
@WebFilter(filterName = "NewFilter2", urlPatterns =  
{"/test/*"})
```

```
@WebFilter(filterName = "NewFilter2", urlPatterns =  
{"/test/*"}, servletNames = {"NewServlet3"})
```

```
@WebFilter(filterName = "NewFilter2", urlPatterns =  
{"/test/*"}, servletNames = {"NewServlet3"}, initParams  
= @WebInitParam(name="p1", value="value1"))
```

Przykład - zliczanie odwołań do poszczególnych zasobów aplikacji


```
public void doFilter(ServletRequest request, ServletResponse
response, FilterChain chain)
throws IOException, ServletException {

    try {
        String link = ((HttpServletRequest)
request).getRequestURL().toString();
        int count = 0;
        if (links.containsKey(link)) {
            count = Integer.parseInt(links.get(link).toString());
        }
    }
```

Przykład - zliczanie odwołań do poszczególnych zasobów aplikacji


```
links.put(link, Integer.valueOf(++count));
Iterator i = links.keySet().iterator();
while (i.hasNext()) {
    link = i.next().toString();
    count = Integer.parseInt(links.get(link).toString());
    String str = link + " requested " + count + " times";
    this.getFilterConfig().getServletContext().log(str);
}
chain.doFilter(request, response);
} catch (Throwable t) {
    problem = t; t.printStackTrace(); }
```


Współużytkowanie danych

Programowanie aplikacji WWW w języku Java

Metody współużytkowania danych

- cookies
- atrybuty kontekstu
- sesje

Cookies

1. Utrzymywane przez przeglądarkę
2. Do ciasteczek dostęp mamy poprzez klasę Cookie
3. `HttpServletRequest.getCookies()` zwraca tablicę obiektów klasy cookie
4. `HttpServletResponse.addCookie(Cookie)` dodaje ciasteczko

Kodowanie wartości ciasteczek


```
Cookie cookie = new Cookie("cookie21", URLEncoder.encode("short-time  
living cookie", "UTF-8" ));
```

```
URLDecoder.decode(cookie.getValue(), "UTF-8")
```


Cookies

- zapis

```
//utworzenie ciasteczka o nazwie 'login' i wartości 'Ala'  
Cookie cookie=new Cookie("login","Ala");
```

```
cookie.setMaxAge(1*60); //okres ważności ciasteczka w s,  
//wartość "0" - usunięcie ciasteczka, wartość "-1" - czas  
//ważności: do zamknięcia przeglądarki
```

```
//umieszczenie ciasteczka w obiekcie odpowiedzi  
response.addCookie(cookie);
```

Cookies

- odczyt

```
//pobranie tablicy z ciasteczkami
Cookie[] cookies=request.getCookies();

//przeglądanie tablicy z ciasteczkami
for(int i=0;i<cookies.length;i++){
    Cookie cookie=cookies[i];
    if(cookie.getName().equals("login")){
        login=cookie.getValue();
        out.println("Jestes zalogowany
"+login+"<br>");
        break;
```

Sesje

1. Dane sesji przechowywane są po stronie serwera
2. Identyfikatory sesji przechowywane są w ciasteczkach o nazwie `JSESSIONID` po stronie klienta
3. Gdy klient ma wyłączoną obsługę ciasteczek, identyfikator sesji przekazujemy za pomocą mechanizmu GET (tzw. przepisywanie adresu URL - ang. URL rewriting).
4. Czas, po jakim sesja wygasa definiuje się w pliku `web.xml` (w minutach) lub programowo metodą `setMaxInactiveInterval()` (w sekundach)

Sesje

1. Sesja jest reprezentowana przez obiekt klasy `HttpSession`
2. Obiekt otrzymujemy wywołując metodę `getSession()` na obiekcie `request`
3. Atrybuty zapisujemy metodą `setAttribute(String, Object)`, i pobieramy metodą `getAttribute(String)`
4. `invalidate()` – jawne zniszczenie sesji
5. Inne informacje: `getAttributeNames()`,
`getLastAccessedTime()`,

Sesje

- Współużytkowane przez aplikację i poszczególne przeglądarki

```
HttpSession session=request.getSession();
if(session.isNew()){
    synchronized(session){
        session.setAttribute("a1 sesji", "16");
    }
    KlasaAtrybutu obAtrybutu=new KlasaAtrybutu(„MyAtt");
    synchronized(session){
        session.setAttribute("a4 sesji",obAtrybutu);
    }
}else session.invalidate();
```

Podsumowanie

- Cookies:

- możliwość zablokowania/usunięcia w przeglądarce
- Ograniczenie wielkości danych po stronie przeglądarki – każdy wpis do 4kB (przeważnie), 20 ciasteczek na domenę, 300 ciasteczek w sumie (szczegółowe informacje [tu](#))

- Kontekst

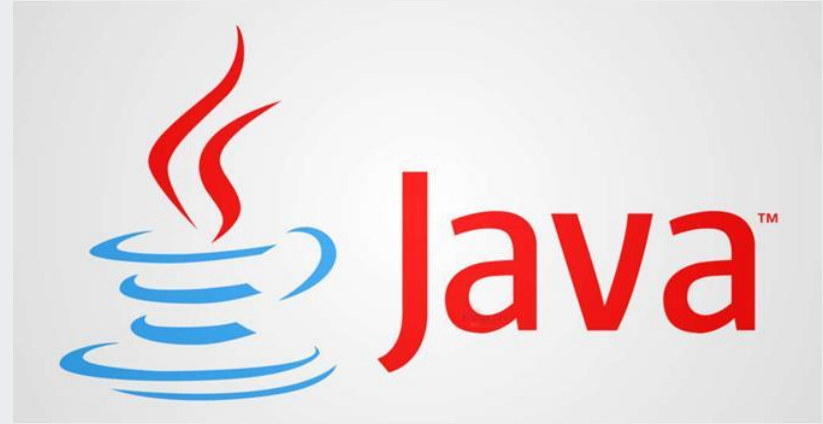
- Współużytkowane w obrębie aplikacji

- Sesje

- Współużytkowane pomiędzy poszczególnymi klientami a serwerem

Protokół HTTP

Programowanie aplikacji WWW w języku Java

Elementy protokołu

- Służy do transportu dokumentów udostępnianych przez serwery HTTP
- Tekstowy oparty na protokole TCP, domyślny port 80
- Model klient-serwer, styl żądanie-odpowiedź
- Po dostarczeniu dokumentu połączenie jest zamykane

Żądanie i odpowiedź

Format żądania i odpowiedzi są podobne. Oba rodzaje komunikatów składają się z:

- linii początkowej,
- zera lub większej liczby linii nagłówka,
- pustej linii (tj. samo CRLF), i
- opcjonalnie treści wiadomości (np. plik lub zapytanie o dane, czy o wyjście).

Linia początkowa i nagłówki powinny się kończyć parą znaków CRLF.

Frame 2331: 1100 bytes on wire (8800 bits), 1100 bytes captured (8800 bits) on interface 0

⊕ Ethernet II, Src: IntelCor_e8:cb:cc (60:67:20:e8:cb:cc), Dst: SagemCom_1a:67:c6 (00:19:4b:1a:67:c6)

Internet Protocol Version 4, Src: 192.168.1.19 (192.168.1.19), Dst: 213.180.148.150 (213.180.148.150)

⊕ Transmission Control Protocol, Src Port: 49852 (49852), Dst Port: 80 (80), Seq: 1, Ack: 1, Len: 1046

Hypertext Transfer Protocol

⊕ GET /id=fa4,121786,219012;DV=www%2FWARSZAWA%2FAUTO;A=vis;VL=219012/?DV=www%2FWARSZAWA%2FAUTO&_=1445514

```
Host: e.clk.onet.pl\r\n
```

```
User-Agent: Mozilla/5.0 (Windows NT 6.1; WOW64; rv:41.0) Gecko/20100101 Firefox/41.0\r\n
```

Accept: image/png,image/*;q=0.8,*/*;q=0.5\r\n

Accept-Language: p1,en-US;q=0.7,en;q=0.3\r\n

```
Accept-Encoding: gzip, deflate\r\n
```

Referer: http://www.onet.pl/\r\n

⊕ [truncated]Cookie: onet_ubi=201509291046592604190085; onetzuo_ticket=28B6F6F834BF44C6FF8780689778BC47

```
Connection: keep-alive\r\n
```

\r\n

[Full] request URI: <http://e.cik.onet.pl/id=fa4,121/86,219012;DV=www%2FWARSZAWA%2FAUTO;A=vis;VL=219012/>

[HTTP request 1/1]

[Response in frame: 2340]

Odpowiedź

- + Frame 2340: 232 bytes on wire (1856 bits), 232 bytes captured (1856 bits) on interface 0
- + Ethernet II, Src: SagemCom_1a:67:c6 (00:19:4b:1a:67:c6), Dst: IntelCor_e8:cb:cc (60:67:20:e8:cb:cc)
- + Internet Protocol Version 4, Src: 213.180.148.150 (213.180.148.150), Dst: 192.168.1.19 (192.168.1.19)
- + Transmission Control Protocol, Src Port: 80 (80), Dst Port: 49852 (49852), Seq: 1, Ack: 1047, Len: 178
- Hypertext Transfer Protocol
 - + HTTP/1.1 200 OK\r\n
 - Server: nginx\r\n
 - Date: Thu, 22 Oct 2015 11:43:59 GMT\r\n
 - Content-Type: image/gif\r\n
 - Connection: close\r\n
 - Content-Length: 43\r\n
 - [Content Length: 43]
 - \r\n
 - [HTTP response 1/1]
 - [Time since request: 0.089052000 seconds]
 - [\[Request in frame: 2331\]](#)
- + Compuserve GIF, Version: GIF89a

Komunikaty HTTP

Żądany
dokument

GET /moodle/mod/assign/view.php?id=42024&group=2655
HTTP/1.1

Host: cez2.wi.pb.edu.pl

User-Agent: Mozilla/5.0 (Windows NT 10.0; Win64; x64;
rv:109.0) Gecko/20100101 Firefox/111.0

Accept:

text/html,application/xhtml+xml,application/xml;q=0.9,im
age/avif,image/webp,*/*;q=0.8

Accept-Language: pl,en-US;q=0.7,en;q=0.3

Accept-Encoding: gzip, deflate, br

Referer:

https://cez2.wi.pb.edu.pl/moodle/mod/assign/view.php?id=
42024

Connection: keep-alive

Pola
nagłówkowe

Nagłówek

Linie nagłówka dostarczają informacji na temat żądania lub odpowiedzi, albo o obiekcie wysłanym w treści wiadomości.

Linie nagłówka są w zwykłym formacie tekstowym w formie: „nagłówek-nazwa: wartość”, zakończone parą znaków CRLF.

W nazwie nagłówka nie jest rozróżniana wielkość liter

Pomiędzy znakiem „:” i wartością może być dowolna liczba spacji i tabulacji.

Linie nagłówka rozpoczynające się od spacji lub tabulacji są w rzeczywistości częścią poprzedniej linii nagłówka, przenoszone do następnej linii w celu łatwiejszego odczytywania.

Pola nagłówkowe

URL żądania: https://csi.gstatic.com/csi?v=3&s=apps_drive&action=dataservice&it=cfills.13,cbfi.2669

Metoda żądania: GET

 Filtruj nagłówki

▼ Nagłówki żądania (0,972 KB)

Host: "csi.gstatic.com"

User-Agent: "Mozilla/5.0 (Windows NT 6.1; WOW64; rv:41.0) Gecko/20100101 Firefox/41.0"

Accept: "image/png,image/*;q=0.8,*/*;q=0.5"

Accept-Language: "pl,en-US;q=0.7,en;q=0.3"

Accept-Encoding: "gzip, deflate"

Referer: "https://drive.google.com/drive/folders/0B1_LSTJ5H4ImREF6M0Z6Rk5uNDQ"

Nagłówki ze strony klienta

Host: host.com (wymagany w HTTP 1.1 nagłówek Host służący do rozpoznania hosta, jeśli serwer na jednym IP obsługuje kilka VirtualHostów)

User-Agent: nazwa aplikacji klienckiej

Accept: text/xml,application/xml,application/xhtml+xml,text/html;q=0.9,text/plain;q=0.8 (akceptowane (bądź nieakceptowane dla q=0) przez klienta typy plików)

Accept-Language: pl,en-us;q=0.7,en;q=0.3 (preferowany język strony – nagłówek przydatny przy Language negotiation)

Accept-Charset: ISO-8859-2,utf-8;q=0.7,*;q=0.7 (preferowane kodowanie znaków)

Keep-Alive: 300 (czas, jaki klient chce zarezerwować do następnego zapytania w przypadku połączenia Keep-Alive)

Connection: keep-alive (chęć nawiązania połączenia stałego Keep-Alive z serwerem HTTP/1.0)

HTTP/1.1 dopuszcza wysłanie kilku żądań naraz (pipelining). HTTP/1.0 zakłada jedno żądanie i jedną odpowiedź.

Priorytety na listach wartości

`Accept: application/xhtml+xml, application/xml;q=0.9,
text/xml;q=0.7, text/html;q=0.5, text/plain;q=0.3`

Liczby podane po ;q= powinny mieć wartości od 0 do 1, co 0.1. Jako separator miejsc dziesiętnych użyta musi być kropka. W przypadku braku zdefiniowanej wartości ;q= przyjmowana jest wartość: ;q=1 (równoznaczna z ;q=1.0).

Powyższy przykład ustala najwyższy priorytet typowi [application/xhtml+xml](#). Jeżeli **serwer** nie posiada dokumentu w formacie **application/xhtml+xml**, to prześle plik w formacie [application/xml](#) – ogólnym dla podjęzyków **XML**, takich jak **XHTML**, **SVG**. Jeżeli na **serwerze** nie ma również dokumentu w tym formacie, dane zostaną przesłane jako [text/xml](#) – czyli ogólne dane w formacie **XML**, w ostateczności, jeżeli żadnego z tych typów nie posiada, **serwer** wyśle dane w formacie [text/plain](#), czyli zwykłego tekstu.

Nagłówki serwera

Date: Thu, 20 Dec 2001 12:04:30 GMT (czas serwera)

Server: Apache/2.0.50 (Unix) DAV/2 (opis aplikacji serwera)

Set-Cookie: nakazanie klientowi zapisania ciasteczka

Expires: czas wygaśnięcia zawartości zwróconego dokumentu. Data w przeszłości zabrania umieszczenie dokumentu w pamięci podręcznej.

Cache-Control: no-store, no-cache, must-revalidate

Pragma: no-cache (informacje dotyczące zapisywania zawartości w pamięci podręcznej. Stara, niestandardowa metoda.)

Keep-Alive: timeout=15, max=100

Connection: Keep-Alive (akceptacja połączenia Keep-Alive dla klientów HTTP/1.0)

Transfer-Encoding: chunked, identity, gzip (sposób przesłania strony: w częściach, skompresowane)

Content-Type: application/xhtml+xml; charset=utf-8 (typ MIME i strona kodowa zwróconego dokumentu)

<http://www.rexswain.com/httpview.html>

Nagłówki	Ciasteczka	Parametry	Odpowiedź	Pomiary czasu	Podgląd
URL żądania: http://wi.pb.edu.pl/ Metoda żądania: GET Zdalny adres: 212.33.90.174:80 Kod stanu: ▲ 303 See other Wersja: HTTP/1.1					
				Edytuj i wyślij ponownie	Nieprzetworzone nagłó

 Filtruj nagłówki

▼ Nagłówki odpowiedzi (0,373 KB)

Connection: "Keep-Alive"

Content-Length: "0"

Content-Type: "text/html; charset=utf-8"

Date: "Thu, 22 Oct 2015 12:30:52 GMT"

Keep-Alive: "timeout=5, max=100"

Location: "http://wi.pb.edu.pl/index.php/pl/"

Server: "Apache/2.4.6 (CentOS) PHP/5.4.16"

Set-Cookie: "cd5e1a0dfb0534c5ac10a4aa1cc94e35=inc157g0ntdmt5k0q0ahnbpn4; path=/; HttpOnly"

X-Powered-By: "PHP/5.4.16"

▼ Nagłówki żądania (0,480 KB)

Host: "wi.pb.edu.pl"

User-Agent: "Mozilla/5.0 (Windows NT 6.1; WOW64; rv:41.0) Gecko/20100101 Firefox/41.0"

Accept: "text/html,application/xhtml+xml,application/xml;q=0.9,*/*;q=0.8"

Accept-Language: "pl,en-US;q=0.7,en;q=0.3"

Accept-Encoding: "gzip, deflate"

Cookie: "cookieControl=1; __utma=99137304.959685687.1444246906.1444246906....t)|utmccn=(direct)|utmcmd=(none); _ga=GA1.3.116816906.144454"

Connection: "keep-alive"

Metody protokołu HTTP

Metoda	Opis
DELETE	Żądanie usunięcia zasobu (dokumentu) z serwera
GET	Żądanie zasobu od serwera w formie nagłówka i treści
HEAD	Żądanie zasobu od serwera w formie nagłówka
LINK	Żądanie ustanowienia relacji między istniejącymi zasobami
OPTIONS	Żądanie od serwera identyfikacji obsługiwanych metod
POST	Żądanie odebrania przez serwer danych od klienta
PUT	Żądanie odebrania przez serwer od klienta pliku
TRACE	Żądanie zwrócenia przez serwer nagłówków wiadomości wysłanej od klienta (w celach testowania)
UNLINK	Żądanie usunięcia relacji między istniejącymi zasobami

- [GET](#) – pobranie zasobu wskazanego przez [URI](#), może mieć postać warunkową jeśli w nagłówku występują pola warunkowe takie jak "If-Modified-Since"
- HEAD – pobiera informacje o zasobie, stosowane do sprawdzania dostępności zasobu
- PUT – przyjęcie danych przesyłanych od klienta do serwera, najczęściej aby zaktualizować wartość [encji](#)
- [POST](#) – przyjęcie danych przesyłanych od klienta do serwera (np. wysyłanie zawartości formularzy)
- DELETE – żądanie usunięcia zasobu, włączone dla uprawnionych użytkowników
- OPTIONS – pozwala klientowi ustalić opcje i/lub wymagania związane z danym zasobem, albo możliwości danego serwera, nie implikując działań zasobu i nie inicjując pobierania zasobu
- TRACE – wywołuje zdalną pętlę zwrotną komunikatu żądania. Ostateczny odbiorca żądania odbija otrzymany komunikat z powrotem do klienta. TRACE pozwala klientowi zobaczyć co jest odbierane na drugim końcu łańcucha żądania. Informacja ta może być wykorzystywana do testowania, lub znajdowania uszkodzeń.
- CONNECT – nazwa metody zarezerwowana do wykorzystywania wraz z proxy, który może dynamicznie przełączyć się na pełnienie funkcji tunelu, przy użyciu, na przykład, tunelowania z wykorzystaniem warstwy zabezpieczeń łączy (SSL).

- `$ curl -X OPTIONS -i http://wi.pb.edu.pl`

HTTP/1.1 200 OK

Server: Apache

Allow: HEAD,GET,PUT,DELETE,OPTIONS

Content-Length: 0

- `$ curl -i -X TRACE -H "test: abc" http://localhost/`

HTTP/1.1 200 OK

Date: Sat, 20 Dec 2014 02:32:12 GMT

Server: Apache

Transfer-Encoding: chunked

Content-Type: message/http

TRACE / HTTP/1.1

User-Agent: curl/7.28.1

Host: localhost

Accept: */*

test: abc

Kody stanu protokołu HTTP

Wartość	Rodzaj	Rodzaj ang.	Znaczenie
1xx	Informacje	<i>Informational</i>	Żądanie odebrane, proces w trakcie wykonywania
2xx	Sukces	<i>Success</i>	Akcja została poprawnie odebrana, zrozumiana i zaakceptowana
3xx	Przekierowanie	<i>Redirection</i>	Dalsze akcje muszą zostać podjęte, aby zakończyć żądanie
4xx	Błąd po stronie klienta	<i>Client Error</i>	Żądanie ma złą składnię lub nie może zostać spełnione
5xx	Błąd serwera	<i>Server Error</i>	Serwer najprawdopodobniej nie może wykonać poprawnego żądania

Kod stanu	Komunikat	Kod stanu	Komunikat
100	Kontynuuj	404	Nie znaleziony
101	Przełączanie protokołów	405	Metoda niedozwolona
200	OK	406	Nie do przyjęcia
201	Utworzony	407	Wymagane uwierzytelnienie proxy
202	Przyjęty	408	Przeterminowanie żądania
203	Nie autorytatywny	409	Konflikt
204	Bez treści	410	Minęło
205	Resetuj treść	411	Wymagana długość
206	Treść częściowa	412	Warunek wstępny nie powiódł się
300	Wiele opcji	413	Jednostka żądania zbyt duża
301	Przeniesiony na stałe	414	URI żądania zbyt duży
302	Znaleziony	415	Nieobsługiwany typ nośnika
303	Zobacz inny	416	Żądany zakres nie do spełnienia
304	Nie zmodyfikowany	417	Oczekiwanie nie powiodło się
305	Użyj proxy	500	Wewnętrzny błąd serwera
307	Readresowanie tymczasowe	501	Nie zaimplementowany
400	Złe żądanie	502	Zła brama
401	Nieautoryzowany	503	Usługa niedostępna
402	Wymagana opłata	504	Przeterminowanie bramy
403	Wzbroniony	505	Nieobsługiwana wersja HTTP

Mechanizm Persistent Connection

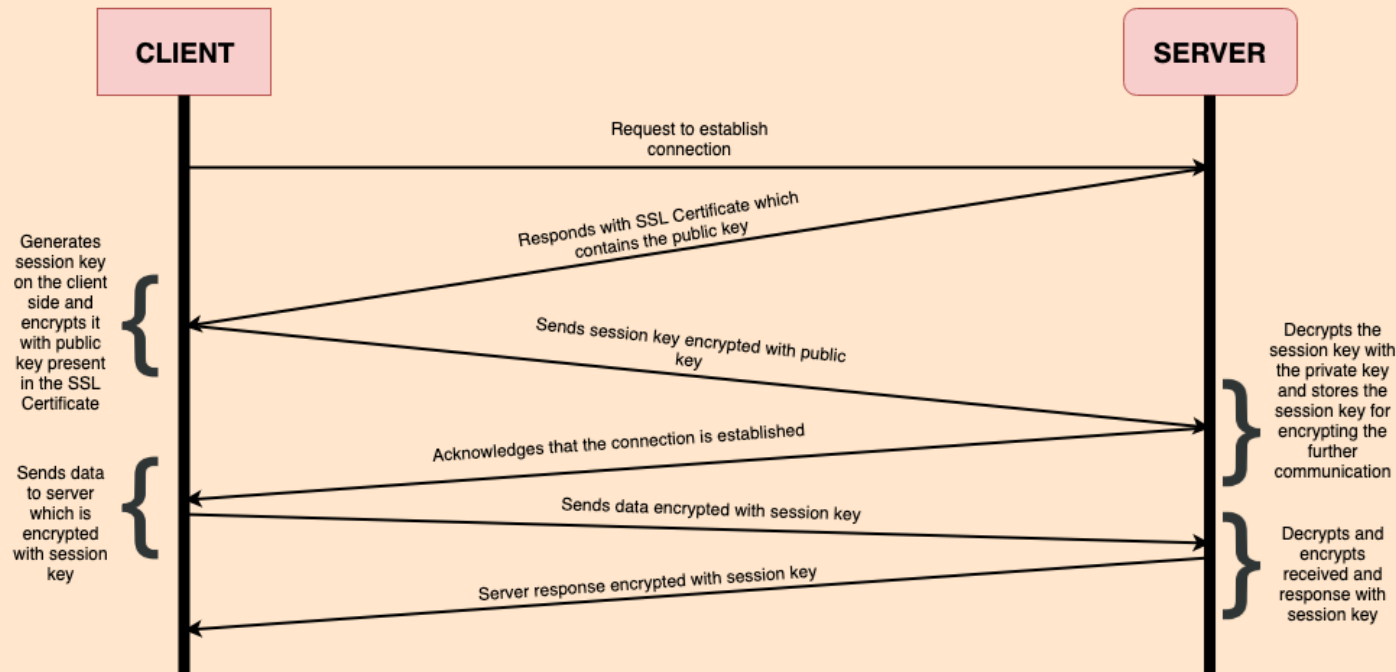
- Często pojedyncze żądanie użytkownika końcowego jest realizowane w postaci serii żądań HTTP
- HTTP1.0 - każde żądanie to oddzielne połączenie sieciowe
- HTTP1.1 - podtrzymanie połączenia sieciowego pomiędzy żądaniami HTTP
- Wydajność, ale też zagrożenia

HTTPS

- HTTP jest podatny na podsłuch
- HTTPS to HTTP, w którym zastosowano szyfrowanie SSL
- HTTPS zapewnia:
 - Szyfrowanie żądań i odpowiedzi
 - Kontrolę integralności żądań i odpowiedzi
 - Uwierzytelnianie serwera HTTP
 - Opcjonalne uwierzytelnianie klienta HTTP

Przebieg połączenia HTTPS

Using Asymmetric keys (Public and Private Key) a symmetric key (Session Key) is exchanged for the client server communication.

Rozwój protokołu HTTP

HTTP 0.9:

- rok 1991
- wykorzystywany protokół: TCP
- praca w trybie: żądanie-odpowiedź
- obsługiwana tylko metoda GET
- typ odpowiedzi: Hipertekst
- bez nagłówków HTTP
- bez kodów odpowiedzi

HTTP 1.0

- rok 1996
- wykorzystywany protokół: TCP
- praca w trybie: żądanie-odpowiedź
- **obsługiwane metody: GET, HEAD, POST**
- typ odpowiedzi: Hipertekst, Skrypty
- **możliwość dodawania nagłówków**

HTTP 1.1

- rok 1997
- wykorzystywany protokół: TCP
- praca w trybie: żądanie-odpowiedź
- **obsługiwane metody: GET, HEAD, POST+OPTIONS, PUT, DELETE, TRACE, CONNECT**
- typ odpowiedzi: Hipertekst, Skrypty
- możliwość dodawania nagłówków
- **Mechanizm Persistent Connection**

Rozwój protokołu HTTP

HTTP 2.0:

- rok 2015
- wykorzystywany protokół: **SPDY** – protokół, opracowany przez Google, który bazuje na TCP i jest ukierunkowany na prędkość działania komunikacji przeglądarki z serwerem wykorzystując kompresję i manipulację pakietami.
- praca w trybie: trwałego połączenia, które jest aktywne do zamknięcia strony
- umożliwia na wykonywanie wielu zapytań do serwera na raz

HTTP 3.0 (które przeglądarki)

- rok 2018
- wykorzystywany protokół: **QUIC** – nowy protokół, również opracowany przez Google, który bazuje na protokole UDP. Motywacją do zmiany protokołu był problem związany z blokadą żądania HTTP, aż do czasu uzyskania odpowiedzi. UDP jest szybszy i ma mniejsze opóźnienie od TCP.

Technologia SpringMVC i Spring Boot

Programowanie aplikacji WWW w języku Java

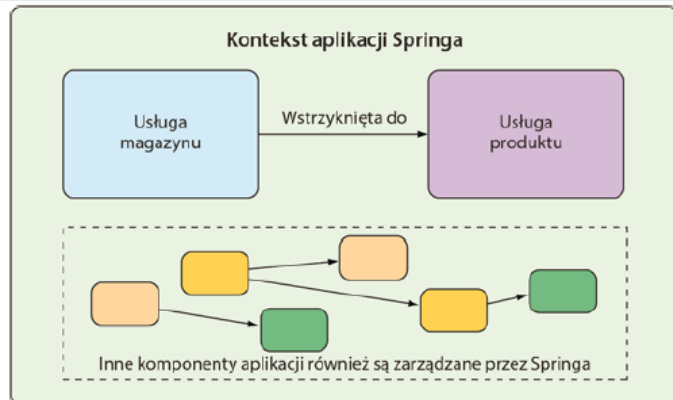
Spring

Spring jest frameworkiem open source, zaproponowanym przez Roda Johnsona i opisanym w jego książce Expert One-on-One: J2EE Design and Development (2002)

Spring

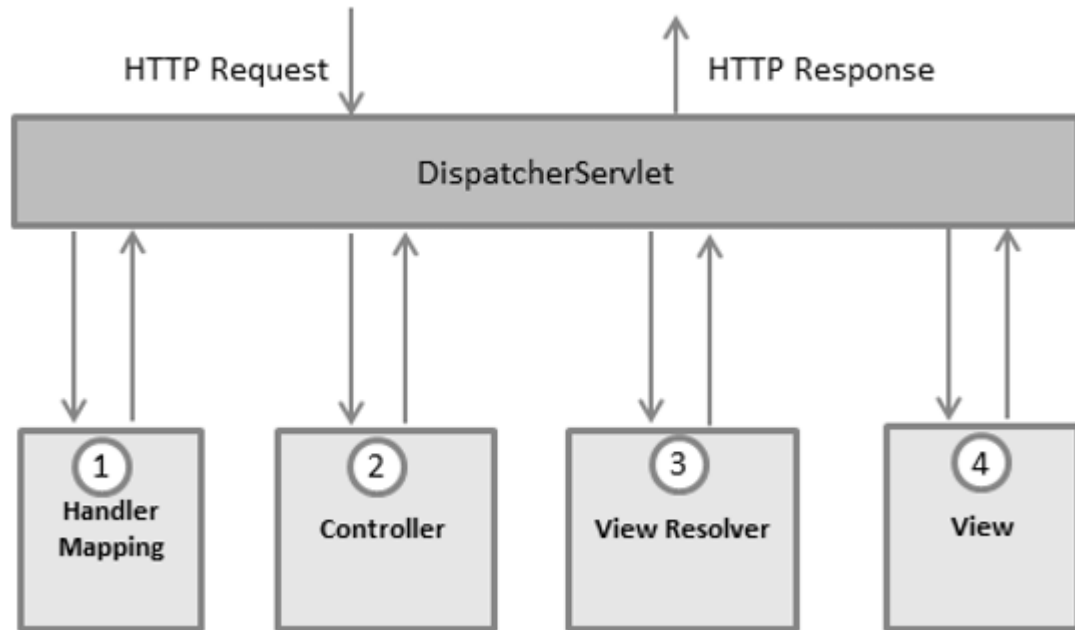
Spring oferuje tzw. kontener, często określany mianem **kontekstu aplikacji Springa**, odpowiedzialny za utworzenie komponentów aplikacji i zarządzanie nimi.

Operacja powiązania ze sobą komponentów jest oparta na wzorcu znanym pod nazwą **wstrzykiwanie zależności** (ang. dependency injection – DI).

Architektura - wzorzec Front-controller

Servlet = DispatcherServlet + HandlerMapping + Controller + ViewResolver

- request → *DispatcherServlet* → *HandlerMapping* → *Controller*.
- *Controller* → metody GET/POST → service → nazwa widoku
- *DispatcherServlet* → *ViewResolver* → który widok?
- *DispatcherServlet* → dane modelu (kontekstu aplikacji) → view

Kontekst aplikacji Springa a kontekst aplikacji (dwa konteksty :))

Gdy serwlet dystrybutora (DispatcherServlet) rozpoczyna działanie, tworzy **kontekst aplikacji Springa** i **wypełnia go komponentami** (elementami technologii np. kontrolery, producenci widoków) zadeklarowanymi we wskazanych klasach lub plikach konfiguracyjnych.

Drugi **kontekst aplikacji** jest tworzony za pomocą klasy nasłuchującej ContextLoaderListener. Przechowuje **pozostałe komponenty**: komponenty warstwy pośredniej oraz warstwy danych, odpowiadające za funkcjonowanie warstwy logicznej aplikacji.

SpringBoot

https://start.spring.io

Project

☒ Maven Project ☐ Gradle Project

Language

☒ Java ☐ Kotlin ☐ Groovy

Spring Boot

☐ 3.0.0 (SNAPSHOT) ☐ 3.0.0 (M1) ☐ 2.7.0 (SNAPSHOT) ☐ 2.7.0 (M2)
☐ 2.6.5 (SNAPSHOT) ☒ 2.6.4 ☐ 2.5.11 (SNAPSHOT) ☐ 2.5.10

Project Metadata

Group

Artifact

Name

Description

Package name

Packaging ☒ Jar ☐ War

Java ☐ 17 ☒ 11 ☐ 8

Dependencies

ADD DEPENDENCIES... CTRL + B

No dependency selected

Zalety Spring Boot

- Zależności pomiędzy komponentami (klasami) są realizowane automatycznie za pomocą mechanizmu wstrzykiwania zależności (z ang. dependency injection)
- Tworzony kod jest bardzo zwięzły i czytelny. Aplikacje tworzenie z wykorzystaniem Spring są zatem łatwe do zrozumienia nawet kiedy ich obszerność jest duża
- Spring dostarcza możliwość łatwego wykonywania testów jednostkowych oraz integracyjnych.
- Startery Spring Boot — łączą często stosowane grupy zależności w pojedyncze zależności, które można dodawać do procesu budowania aplikacji przy użyciu takich narzędzi jak Maven lub Gradle

Zalety Spring Boot

- Automatyczna konfiguracja — mechanizm automatycznej konfiguracji Spring Boot rozszerza dostępne w Springu 4 wsparcie dla konfiguracji warunkowej
- Plik wykonywalny aplikacji jest pakowany do jar lub war. Wdrożenie aplikacji nie wymaga obszernego serwera aplikacyjnego, lecz lekkiego kontenera aplikacji. Programista nie musi męczyć się z uruchomieniem serwera i jego żmudną konfiguracją.

Spring Boot

Web

- ☐ **Web:** Servlet web application with Spring MVC and Tomcat
- ☐ **Reactive Web:** Reactive web applications with Spring WebFlux and Netty
- ☐ **Rest Repositories:** Exposing Spring Data repositories over REST via Spring Data REST
- ☐ **Rest Repositories HAL Browser:** Browsing Spring Data REST repositories in your browser
- ☐ **HATEOAS:** HATEOAS-based RESTful services
- ☐ **Web Services:** Contract-first SOAP services with Spring Web Services
- ☐ **Jersey:** RESTful Web Services with JAX-RS
- ☐ **REST Docs:** Document RESTful services by combining hand-written and auto-generated documentation
- ☐ **Vaadin:** Vaadin java web application framework
- ☐ **Apache CXF:** RESTful Web Services with JAX-RS
Requires Spring Boot >=1.5.0.RELEASE and <2.1.0.M1.
- ☐ **Ratpack:** Spring Boot integration for the Ratpack framework
Requires Spring Boot >=1.5.0.RELEASE and <2.0.0.M1.
- ☐ **Mobile:** Simplify the development of mobile web applications with Spring Mobile
Requires Spring Boot >=1.5.0.RELEASE and <2.0.0.M1.

Template Engines

- ☐ **Thymeleaf:** Thymeleaf templating engine
- ☐ **Freemarker:** FreeMarker templating engine

List of dependencies for Spring Boot 2.1.5.RELEASE

Core

- ☐ **DevTools:** Spring Boot Development Tools
- ☐ **Lombok:** Java annotation library which helps to reduce boilerplate code and code faster
- ☐ **Configuration Processor:** Generate metadata for your custom configuration keys
- ☐ **Session:** API and implementations for managing a user's session information
- ☒ **Cache:** Spring's Cache abstraction
- ☐ **Validation:** JSR-303 validation infrastructure (already included with web)
- ☐ **Retry:** Provide declarative retry support via spring-retry
- ☐ **Aspects:** Create your own Aspects using Spring AOP and AspectJ

Update dependencies

Cancel

Spring Boot

Web

- ☐ **Web:** Servlet web application with Spring MVC and Tomcat
- ☐ **Reactive Web:** Reactive web applications with Spring WebFlux and Netty
- ☐ **Rest Repositories:** Exposing Spring Data repositories over REST via Spring Data REST
- ☐ **Rest Repositories**

```
<dependency>  
  <groupId>org.springframework.boot</groupId>  
  <artifactId>spring-boot-starter-web</artifactId>  
</dependency>
```
- ☐ **HATEOAS:** HATEOAS support
- ☐ **Web Services:** Consume RESTful web services
- ☐ **Jersey:** RESTful Web Services with JAX-RS
- ☐ **REST Docs:** Document RESTful services by combining hand-written and auto-generated documentation
- ☐ **Vaadin:** Vaadin java web application framework
- ☐ **Apache CXF:** RESTful Web Services with JAX-RS
Requires Spring Boot >=1.5.0.RELEASE and <2.0.0.M1.
- ☐ **Ratpack:** Spring Boot integration for the Ratpack framework
Requires Spring Boot >=1.5.0.RELEASE and <2.0.0.M1.
- ☐ **Mobile:** Simplify the development of mobile web applications with Spring Mobile
Requires Spring Boot >=1.5.0.RELEASE and <2.0.0.M1.

Template Engines

- ☐ **Thymeleaf:** Thymeleaf templating engine
- ☐ **Freemarker:** Freemarker templating engine

List of dependencies for Spring Boot 2.1.5.RELEASE

Core

- ☐ **DevTools:** Spring Boot Development Tools
- ☐ **Lombok:** Java annotation library which helps to reduce boilerplate code and code faster
- ☐

```
<dependency>  
  <groupId>org.springframework.boot</groupId>  
  <artifactId>spring-boot-devtools</artifactId>  
  <scope>runtime</scope>  
</dependency>
```
- ☐ **Retry:** Provide declarative retry support via spring-retry
- ☐ **Aspects:** Create your own Aspects using Spring AOP and AspectJ

```
<dependency>  
  <groupId>org.springframework.boot</groupId>  
  <artifactId>spring-boot-starter-thymeleaf</artifactId>  
</dependency>
```

Update dependencies

Cancel

Lista starterów [link](#)

Table 13.1. Spring Boot application starters

Name	Description	Pom
<code>spring-boot-starter</code>	Core starter, including auto-configuration support, logging and YAML	Pom
<code>spring-boot-starter-activemq</code>	Starter for JMS messaging using Apache ActiveMQ	Pom
<code>spring-boot-starter-amqp</code>	Starter for using Spring AMQP and Rabbit MQ	Pom
<code>spring-boot-starter-aop</code>	Starter for aspect-oriented programming with Spring AOP and AspectJ	Pom
<code>spring-boot-starter-artemis</code>	Starter for JMS messaging using Apache Artemis	Pom
<code>spring-boot-starter-batch</code>	Starter for using Spring Batch	Pom
<code>spring-boot-starter-cache</code>	Starter for using Spring Framework's caching support	Pom
<code>spring-boot-starter-cloud-connectors</code>	Starter for using Spring Cloud Connectors which simplifies connecting to services in cloud platforms like Cloud Foundry and Heroku	Pom
<code>spring-boot-starter-data-cassandra</code>	Starter for using Cassandra distributed database and Spring Data Cassandra	Pom
<code>spring-boot-starter-data-cassandra-reactive</code>	Starter for using Cassandra distributed database and Spring Data Cassandra Reactive	Pom
<code>spring-boot-starter-data-couchbase</code>	Starter for using Couchbase document-oriented database and Spring Data Couchbase	Pom
<code>spring-boot-starter-data-couchbase-reactive</code>	Starter for using Couchbase document-oriented database and Spring Data Couchbase Reactive	Pom
<code>spring-boot-starter-data-elasticsearch</code>	Starter for using Elasticsearch search and analytics engine and Spring Data Elasticsearch	Pom
<code>spring-boot-starter-data-jdbc</code>	Starter for using Spring Data JDBC	Pom
<code>spring-boot-starter-data-jpa</code>	Starter for using Spring Data JPA with Hibernate	Pom

Autokonfiguracja

@SpringBootApplication lub @EnableAutoConfiguration

Elementy konfiguracji są uruchamiane, jeśli
odpowiednia biblioteka znajduje się w ścieżce classpath

@SpringBootApplication = @SpringBootConfiguration +
@EnableAutoConfiguration + @ComponentScan

Elementy Thymeleaf [link](#)

Thymeleaf

```
<html lang="en" xmlns:th="http://www.thymeleaf.org">
```

```
<link rel="stylesheet" th:href="@{/styl.css}" />
```

```
<p th:text="#{welcome}">Welcome!</p>
```

```
<p th:text="${welcome}">Welcome!</p>
```

```
<input type="text" th:field="*{name}"></input>
```

- Odwołanie url tu: do zasobów statycznych na dysku: "static" (inne: /META-INF/resources, /resources, /public)
- Odwołanie do komunikatu w pliku messages.properties w katalogu "resources"
- Zmienne
- Pola zmiennych

Uruchamianie aplikacji poza IDE

```
$ mvn package
```

- Wersja WAR - wdrożenie w kat. webapps Tomcata
- Wersja Jar:

```
$ java -jar target/myproject-0.0.1-SNAPSHOT.jar
```

- Wdrażanie w chmurze (narzędzie Cloud Foundry)

```
$ cf push myproject -p target/myproject-0.0.1-SNAPSHOT.jar
```

Stereotypy

@Component — bazowy stereotyp, oznacza, że na podstawie tej klasy będzie utworzony bean Springa. Tego stereotypu używamy najczęściej do klas, które są pomocnicze i nie oferują elementów logiki biznesowej, a jedynie pomocnicze funkcje (np. konwersja między typami, jakieś wspólne elementy)

@Service — stereotyp, który wskazuje, że ta klasa jest serwisem, tzn. oferuje pewną logikę biznesową, którą będziemy wykorzystywać w innych miejscach

@Repository — wskazuje, że klasa pozwala na dostęp do danych, np. wspiera obsługę bazy danych.

@Controller — wskazuje, że klasa jest kontrolerem, który odpowiada za obsługę żądań z interfejsu API

Application.properties [link](#)


```
server.servlet.context-path=/myapplication
server.port=9090
spring.thymeleaf.cache=true
spring.thymeleaf.mode=HTML
spring.thymeleaf.prefix=classpath:/templates/
spring.thymeleaf.suffix=.html
spring.session.timeout=30m
spring.messages.basename=messages
spring.messages.encoding=UTF-8
```

Komponenty @Bean

```
<bean id="inventoryService" class="com.example.InventoryService" />
<bean id="productService" class="com.example.ProductService" />
<constructor-arg ref="inventoryService" />
</bean>
```

```
@Configuration
public class ServiceConfiguration {
    @Bean
    public InventoryService inventoryService() {
        return new InventoryService();
    }
    @Bean
    public ProductService productService() {
        return new ProductService(inventoryService());
    }
}
```

skanowanie
komponentów+@ComponentScan

Podstawowe elementy technologii SpringMVC

Programowanie aplikacji WWW w języku Java

Przykład

Sklep internetowy, funkcjonalności:

- a) przeglądanie produktów (nazwa, cena, kategoria)
- b) wkładanie, wyjmowanie produktów do koszyka (sesja)
- c) kupowanie
- d) przeglądanie historii zamówień
- e) wyszukiwanie
- f) filtrowanie
- g) admin - zarządzanie produktami

Przykład

Sklep internetowy:

- a) Klasy dziedziny (domain-driven design)
- b) Komponenty, Repozytorium
- c) Kontroler
- d) Widok
- e) Zakres widoczności obiektów dziedziny

Przeglądarka → żądanie → kontroler → dziedzina →
kontroler → widok → przeglądarka

Klasy dziedziny


```
public class SomeData {  
    private String id;  
    private String name;  
    private int age;  
  
    public SomeData(String id, String name, int age){  
        this.id=id;this.name=name;this.age=age;  
    }  
    public String getName(){...}  
    public void setName(String name){...}  
    ...  
}
```

Klasy dziedziny - Lombok

```
@Data
@RequiredArgsConstructor
public class SomeData {
    private String id;
    private String name;
    private int age;

    ...
}
```

```
<dependency>
  <groupId>org.projectlombok</groupId>
  <artifactId>lombok</artifactId>
</dependency>
```

Kontroler - @Controller

@RequestMapping ogólnego przeznaczenia obsługa żądań

@GetMapping Obsługa żądań HTTP GET

@PostMapping Obsługa żądań HTTP POST

@PutMapping Obsługa żądań HTTP PUT

@DeleteMapping Obsługa żądań HTTP DELETE

@PatchMapping Obsługa żądań HTTP PATCH

Klasa kontrolera

```
import org.springframework.stereotype.Controller;
import org.springframework.web.bind.annotation.RequestMapping;
import org.springframework.http.HttpStatus;
import org.springframework.web.bind.annotation.GetMapping;
import org.springframework.web.bind.annotation.ResponseStatus;
```

```
@Controller
```

```
public class ExampleController {
```

```
    @GetMapping("/home")
    public String home() {
        System.out.println("HOME");
        return "home";
    }
```

```
    @RequestMapping("/login", method=GET)
    public String login() {
        System.out.println("LOGIN");
        return "login";
    }
```

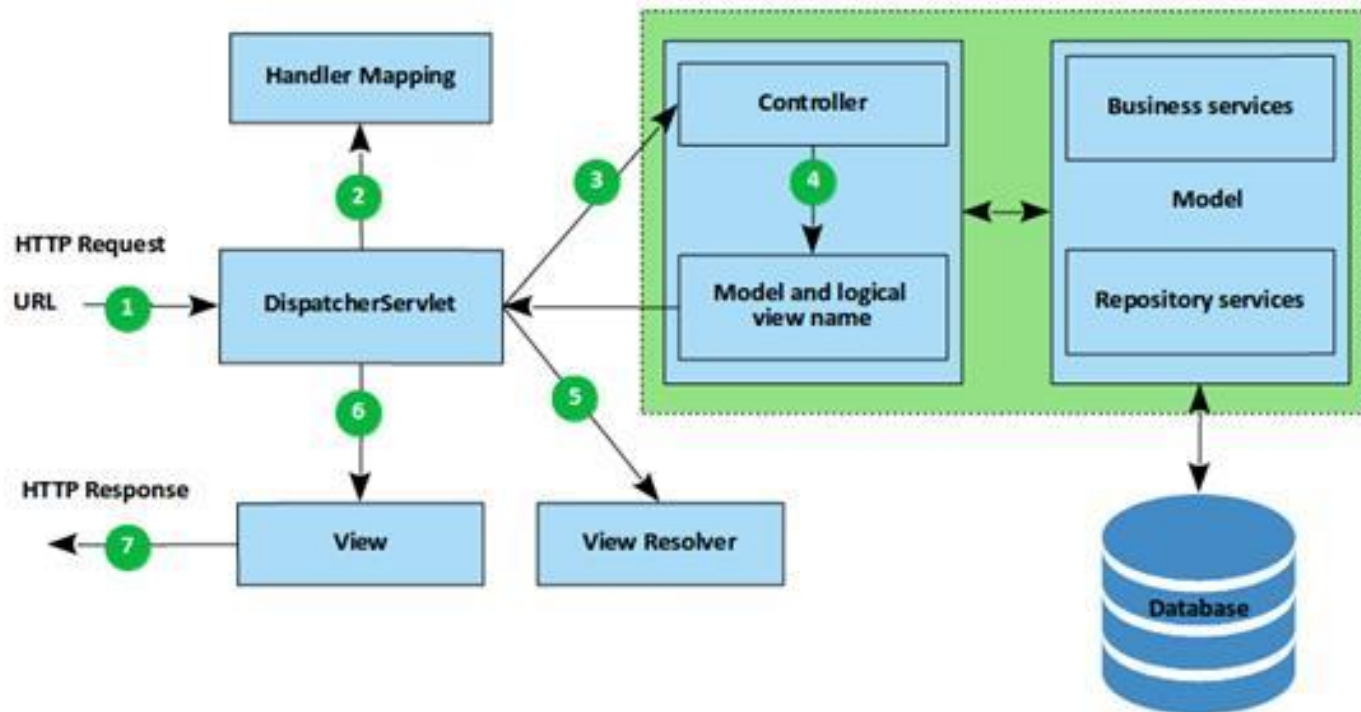
Widok


```
<html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml"
xmlns:th="http://www.thymeleaf.org"> ← przestrzeń nazw Thymeleaf
<head>
<title>Tytuł aplikacji</title>
<link rel="stylesheet" type="text/css"
th:href="@{/resources/style.css}"></link> ← łączy th:href do arkusza stylów
</head>
<body>
<h1>Witamy w aplikacji </h1>
<h1>Wybierz menu: </h1>
<a th:href="@{/abc}">Pierwsza strona</a>
<a th:href="@{/dfgh}">Druga strona</a>
</body>
</html>
```

Model - dane kontekstu

Interfejs [org.springframework.ui.Model](https://docs.spring.io/spring-framework/docs/current/javadoc-api/org.springframework.ui.Model.html)

Kontroler+Model

Model to obiekt przenoszący dane między kontrolerem i widokiem odpowiedzialnym za ich wyświetlenie.

```
@GetMapping("/printData")  
    public String getAllData(Model model) {  
        model.addAttribute("name", "Ala Makota");  
        model.addAttribute("age", 23);  
        model.addAttribute("login", "abc12we");  
        return "printData";  
    }
```

Kontroler+Model

Automatyczne wyznaczanie nazwy atrybutu i widoku

```
@GetMapping("/printData")  
    public SomeData getAllData() {  
        return new SomeData(1, "Ala  
Makota", 23);  
    }
```


Widok


```
<h3>Wartości atrybutów:</h3>
```

```
<span th:text="{name}">Imię</span><br/>
```

```
<span th:text="{age}">Wiek</span><br/>
```

```
<span
```

```
th:text="{login}">Login</span><br/>
```

Run/Debug Configurations

+ - [Icons] ↓ 2

Spring Boot
StoreApplication

Name: StoreApplication

☐ Store as project file

Run on: Local machine Manage targets...

Run configurations may be executed locally or on a target; for example in a Docker Container or on a remote host using SSH.

Build and run

java 17 SDK of 'store' modul

VM options

pawww.example.store.StoreApplicat

Press Alt for field hints

Active profiles:

Comma separated list of pro

Open run/debug tool window when started

Add dependencies with "provided" scope to classp

- ✓ Do nothing
- Update resources
- Update classes and resources
- Update trigger file
- Hot swap classes and update trigger file if failed
- Compiles all modified and dependent files.

Add Run Options

Spring Boot

✓ Active profiles

- Enable debug output -Ddebug Alt+D
- Hide banner -Dspring.main.banner-mode=OFF Alt+H
- Disable launch optimization -XX:TieredStopAtLevel=1 -noverify Alt+Z
- Disable JMX agent Alt+X
- On 'Update' action Do nothing
- On frame deactivation Do nothing
- Override configuration properties Alt+P

Operating System

- Allow multiple instances Alt+U
- Working directory Alt+W
- Environment variables Alt+E

Java

- Do not build before run
- Use classpath of module Alt+O
- ✓ Add VM options Alt+V
- Program arguments Alt+R
- ✓ Add dependencies with "provided" scope to classpath
- Shorten command line

Logs

- Specify logs to be shown in console
- Save console output to file
- Show console when a message is printed to stdout
- Show console when a message is printed to stderr

Edit configuration templates...

Repozytorium danych - @Repository

```
import org.springframework.stereotype.Repository;

@Repository
public class DataRepository {
    List<SomeData> users;

    public DataRepository() {
        this.users=new ArrayList<>();
        this.users.add(new SomeData(1,"Ala
Makota",23));
        ...
    }
}
```

Repozytorium danych - @Repository Field injection

```
@Controller
public class ExampleController {
    @Autowired
    DataRepository repository;

    @GetMapping("/getUsers")
    public String getAll(Model model) {
        System.out.println("GET ALL");
        model.addAttribute("users", repository.getData());
        return "printData";
    }
}
```

Widok


```
<ol th:each="user : ${users}">
<li th:text="${user.id}" "+user.name+"
"+user.age}" />
</ol>
```

Parametry zapytania i zmienne ścieżki

```
@Controller
public class ExampleController {
    @Autowired
    DataRepository repository;

    @GetMapping("/getUsers")
    public String getAll(Model model) {
        System.out.println("GET ALL");
        model.addAttribute("users", repository.getData());
        return "printData";
    }

    // @RequestMapping(value="/getUsersWithRange", params={"min"})
    @GetMapping("/getUsersWithRange", params={"min", "max"})
    public String getRange(Model model, final HttpServletRequest req) {
        System.out.println("GET RANGE");
        model.addAttribute("users",
            repository.getRangeData(req.getParameter("min"), req.getParameter("max")));
        return "printData";
    }
}
```

Parametry zapytania i zmienne ścieżki

```
@Controller
public class ExampleController {
    @Autowired
    DataRepository repository;

    @GetMapping("/getUsers")
    public String getAll(Model model) {
        System.out.println("GET ALL");
        model.addAttribute("users", repository.getData());
        return "printData";
    }

    @GetMapping("/getUsersWithRange")
    public String getRange(Model model, @RequestParam("min") String min,
    @RequestParam("max") String max)) {
        System.out.println("GET RANGE");
        model.addAttribute("users", repository.getRangeData(min,max));
        return "printData";
    }
}
```

Parametry zapytania i zmienne ścieżki

```
@Controller
public class ExampleController {
    @Autowired
    DataRepository repository;

    @GetMapping("/getUsers")
    public String getAll(Model model) {
        System.out.println("GET ALL");
        model.addAttribute("users", repository.getData());
        return "printData";
    }

    @GetMapping("/getUsersWithRange")
    public String getRange(Model model,
    @RequestParam(value="min",defaultValue=1) String min,
    @RequestParam(value="max",defaultValue=MAX_LONG_AS_STRING) String max)) {
        System.out.println("GET RANGE");
        model.addAttribute("users", repository.getRangeData(min,max));
        return "printData";
    }
}
```


Parametry zapytania i zmienne ścieżki

```
@Controller
public class ExampleController {
    @Autowired
    DataRepository repository;

    @GetMapping("/getUsers")
    public String getAll(Model model) {
        System.out.println("GET ALL");
        model.addAttribute("users", repository.getData());
        return "printData";
    }

    @GetMapping("/getUser/{id}")
    public String getRange(Model model, @PathVariable("id") String id) {
        System.out.println("GET ONE");
        model.addAttribute("user", repository.getOneData(id));
        return "printOne";
    }
}
```

Parametry zapytania i zmienne ścieżki

```
@Controller
public class ExampleController {
    @Autowired
    DataRepository repository;

    @GetMapping("/getUsers")
    public String getAll(Model model) {
        System.out.println("GET ALL");
        model.addAttribute("users", repository.getData());
        return "printData";
    }

    @GetMapping("/getUser/{id}")
    public String getRange(Model model, @PathVariable String id) {
        System.out.println("GET ONE");
        model.addAttribute("user", repository.getOneData(id));
        return "printOne";
    }
}
```

Zasięg komponentów

@Session

Prototype, singleton, session, request

Wyjątki

Mapowanie wyjątków na kody odpowiedzi HTTP

Wyjątek Springa	Kod odpowiedzi http
HttpMessageNotReadableException	400 – Nieprawidłowe zapytanie
ConversionNotSupportedException	500 – Wewnętrzny błąd serwera
HttpMediaTypeNotSupportedException	415 – Nieznany sposób żądania
HttpRequestMethodNotSupportedException	405 – Niedozwolona metoda

Klasa kontrolera

```
import org.springframework.stereotype.Controller;
import org.springframework.web.bind.annotation.RequestMapping;
import org.springframework.http.HttpStatus;
import org.springframework.web.bind.annotation.GetMapping;
import org.springframework.web.bind.annotation.ResponseStatus;
```

```
@Controller
```

```
public class ExampleController {
```

```
    @GetMapping("/home")
```

```
    public String home() {
```

```
        System.out.println("HOME");
```

```
        return "home";
```

```
    }
```

```
    @RequestMapping("/login", method=GET)
```

```
    public String login() {
```

```
        System.out.println("LOGIN");
```

```
    return "login";
```

```
    }
```

```
@ExceptionHandler(Exception.class)
```

```
    @ResponseStatus(value =
```

```
    HttpStatus.INTERNAL_SERVER_ERROR, reason = "Error  
message")
```

```
    public void handleError() {
```

```
        System.out.println("ERROR");
```

```
    }
```

Klasa kontrolera

```
import org.springframework.stereotype.Controller;
import org.springframework.web.bind.annotation.RequestMapping;
import org.springframework.http.HttpStatus;
import org.springframework.web.bind.annotation.GetMapping;
import org.springframework.web.bind.annotation.ResponseStatus;
```

```
@Controller
```

```
public class ExampleController {
```

```
    @GetMapping("/home")
```

```
    public String home() {
```

```
        System.out.println("HOME");
```

```
        return "home";
```

```
    }
```

```
    @RequestMapping("/login", method=GET)
```

```
    public String login() {
```

```
        System.out.println("LOGIN");
```

```
    return "login";
```

```
    }
```

```
    @ExceptionHandler(Exception.class)
```

```
        @ResponseStatus(value =
```

```
        HttpStatus.NOT_FOUND, reason = "No requested  
data")
```

```
        public void handleDataError() {
```

```
            System.out.println("ERROR");
```

```
        }
```

Wyjątki w klasie wyjątku

```
import org.springframework.http.HttpStatus;
import org.springframework.web.bind.annotation.ResponseStatus;

@ResponseStatus(value=HttpStatus.NOT_FOUND, reason="No data
found")
public class MyDataNotFoundException extends RuntimeException
{
    public MyDataNotFoundException(String msg) {
        super(msg);
    }
}
```

Wyjątki w klasie wyjątku - kontroler

```
@GetMapping("/add/{id}")
    public String addItemToCart(@PathVariable int id, Model model) {
    try{
        Item item2add=service.getItem(id);
        if(item2add==null) throw new DataNotFoundException(String.valueOf(id));
        this.service.addToCart(item2add);
        model.addAttribute("cart", this.service.getCart().getItems());
        return "redirect:/cart/";
    } catch (Exception e){
        System.out.println("error "+e.getMessage());
        model.addAttribute("errorMsg", e.getMessage());
        return "error";
    }
}
```


LUB Wyjątki w klasie wyjątku - kontroler

```
@GetMapping("/add/{id}")
    public String addItemToCart(@PathVariable int id, Model model) {
        Item item2add=service.getItem(id);
        if(item2add==null) throw new DataNotFoundException(String.valueOf(id));
        this.service.addToCart(item2add);
        model.addAttribute("cart", this.service.getCart().getItems());
        return "redirect:/cart/";
    }

    @ExceptionHandler(DataNotFoundException.class)
    @ResponseStatus(value = HttpStatus.NOT_FOUND, reason = "No requested data")
    public String handleDataError(DataNotFoundException e) {
        System.out.println("ERROR "+e.getMessage() );
        return "error";
    }
```


Generowanie widoków - Thymeleaf

Programowanie aplikacji WWW w języku Java

Przykład

Sklep internetowy, funkcjonalności:

- a) **przeglądanie produktów (nazwa, cena, kategoria)**
- b) wkładanie, wyjmowanie produktów do koszyka (sesja)
- c) **kupowanie**
- d) **przeglądanie historii zamówień**
- e) wyszukiwanie
- f) filtrowanie
- g) admin - zarządzanie produktami

Notacja wyrażeń

- `${...}` : Variable expressions.
- `*{...}` : Selection expressions.
- `#{...}` : Message (i18n) expressions.
- `@{...}` : Link (URL) expressions.
- `~{...}` : Fragment expressions.

```
${session.user.name}  
<span th:text="${book.author.name}">  
  
<div th:object="${book}">  
  <span th:text="*{title}">...</span>  
</div>
```



```
{  
  final Book selection = (Book)  
  
  context.getVariable("book");  
  output(selection.getTitle());  
}
```

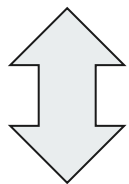
?

?

```
#{main.title}  
#{message.entrycreated(${entryId})}  
#${config.adminWelcomeKey} (${session.user.name})}
```

Znaczniki Thymeleaf

```
<span th:text="|Welcome to our application,  
${user.name}!|">
```



```
<span th:text="'Welcome to our application, ' +  
${user.name} + '!' ">
```

```
<div th:with="isEven=(${prodStat.count} % 2 == 0)">
```


Odniesienia

- `${...}` : Variable expressions.
- `*{...}` : Selection expressions.
- `#{...}` : Message (i18n) expressions.
- `@{...}` : Link (URL) expressions.
- `~{...}` : Fragment expressions.

```
<a th:href="@{/order/list}">...</a>
```

```
<a  
th:href="@{/order/details(id=${orderId},type=${orderType})}">...</a>
```

```
<a th:href="@{../documents/report}">...</a>
```

```
<a th:href="@{~/contents/main}">...</a>
```

```
<a th:href="@{http://www.mycompany.com/main}">...</a>
```

Widok błędu - plik error.html

- Automatyczne przekierowanie do widoku 'error' w momencie wystąpienia wyjątku
- Zmienna 'message' z komunikatem błędu - komunikat z 'reason' lub zwracany przez metodę getMessage()

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="en" xmlns:th="http://www.thymeleaf.org">
<head>
  <meta charset="UTF-8">
  <title>Title</title>
</head>
<body>
<h1>Error</h1>
<p th:text="${message}">Not found</p>
</body>
</html>
```

```
@ResponseStatus(value= HttpStatus.NOT_FOUND, reason="No data with this id ")
public class DataNotFoundException extends RuntimeException {
    String message;
    public DataNotFoundException(String msg){
        System.out.println("err");
        message="ERROR with data id "+msg;
    }

    @Override
    public String getMessage() {
        return message;
    }
}
```


Html in messages

home.welcome=Welcome to our fantastic
grocery store!

```
<p th:utext="#{home.welcome}">Welcome to  
our grocery store!</p>
```

This will output our message just like we wanted it:

```
<p>Welcome to our <b>fantastic</b>  
grocery store!</p>
```


Settings

Appearance & Behavior

- Notifications
- Data Editor and Viewer
- Quick Lists
- Path Variables
- Presentation Assistant

Keymap

Editor

- General
- Code Editing
- Font
- Color Scheme
- Code Style
- Inspections
- File and Code Templates
- File Encodings**
- Live Templates
- File Types
- Copyright
- Inlay Hints
- Duplicates
- Emmet
- GUI Designer
- Intentions

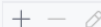
Editor > File Encodings

Reset

Global Encoding: UTF-8

Project Encoding: <System Default: windows-1250>

Path ^	Encoding
...\\src\\main\\java	UTF-8

To change encoding IntelliJ IDEA uses for a file, a directory, or the entire project, add its path if necessary and then select encoding from the encoding list. Built-in file encoding (e.g. JSP, HTML or XML) overrides encoding you specify here. If not specified, files and directories inherit encoding settings from the parent directory or from the Project Encoding.

Default encoding for properties files: UTF-8

☐ Transparent native-to-ascii conversion

Create UTF-8 files: with NO BOM

IDEA will NOT add

<Default>

ISO-8859-1

US-ASCII

UTF-16

UTF-8

windows-1250

OK

Cancel

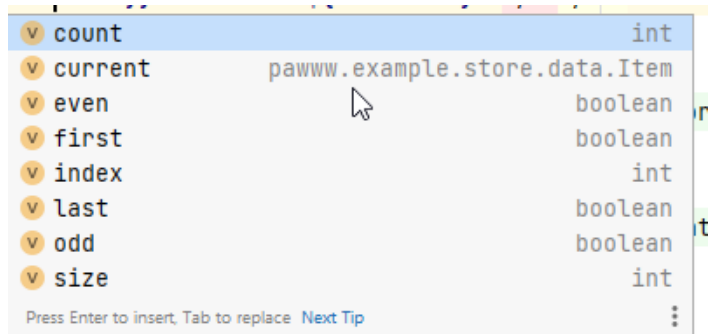
Apply

Warunki logiczne

```
<h1 th:if="${items.size()}>0" th:text="Items in store"></h1>
```

```
<h1 th:text="${items.size()}>0 ? 'Items in store':'No items in store"></h1>
```

```
<tr th:each="o ,oStat: ${orders}" th:class="${oStat.odd}? 'odd'">
```


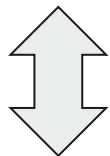
Wartości logiczne

- f value is not null:
 - If value is a boolean and is true.
 - If value is a number and is non-zero
 - If value is a character and is non-zero
 - If value is a String and is not “false”, “off” or “no”
 - If value is not a boolean, a number, a character or a String.
- (If value is null, th:if will evaluate to false).

Wyrażenia poza atrybutami

`<p>Hello, [[${session.user.name}]]!</p>`

`<p>Hello, <span
th:text="${session.user.name}">Sebastian!</p>`

`<p>The message is "[${msg}]"</p> → utext`

Kolejność wykonywania atrybutów

Order	Feature	Attributes
1	Fragment inclusion	th:insert th:replace
2	Fragment iteration	th:each
3	Conditional evaluation	th:if th:unless th:switch th:case
4	Local variable definition	th:object th:with
5	General attribute modification	th:attr th:attrprepend th:attrappend
6	Specific attribute modification	th:value th:href th:src ...
7	Text (tag body modification)	th:text th:utext
8	Fragment specification	th:fragment
9	Fragment removal	th:remove

Fragmenty

- `${...}` : Variable expressions.
- `*{...}` : Selection expressions.
- `#{...}` : Message (i18n) expressions.
- `@{...}` : Link (URL) expressions.
- `~{...}` : Fragment expressions.

~~<div th:insert="commons.html :: main">...</div>~~

<div th:insert="~{commons :: main}">...</div>

<div th:insert="~{commons :: some_markup}">...</div>

<div th:insert="~{commons :: div.some_class}">...</div>

commons.html:

<div th:fragment="main">

The main part of all templates

</div>

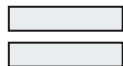
<some_markup>The footer</some_markup>

<div class="some_class">Additional content</div>

Fragmenty

Difference between `th:insert` and `th:replace` (and `th:include`)

```
<footer th:fragment="copy">
  &copy; 2011 The Good Thymes Virtual
  Grocery
</footer>
```



```
<body>
  ...
  <div th:insert="footer::copy"></div>

  <div th:replace="footer::copy"></div>

  <div th:include="footer::copy"></div>

</body>
```

```
<body>
```

```
...
```

```
<div>
  <footer>
    &copy; 2011 The Good Thymes
    Virtual Grocery
  </footer>
</div>
```

```
<footer>
  &copy; 2011 The Good Thymes
  Virtual Grocery
</footer>
```

```
<div>
  &copy; 2011 The Good Thymes
  Virtual Grocery
</div>
```

```
</body>
```

Fragmenty z parametrami

- `${...}` : Variable expressions.
- `*{...}` : Selection expressions.
- `#{...}` : Message (i18n) expressions.
- `@{...}` : Link (URL) expressions.
- `~{...}` : Fragment expressions.

```
<div th:replace="~{commons ::  
  formField(field=${user.name}, value='John Doe',  
  size='40')}">  
</div>
```

commons.html:

```
<div th:fragment="formField (field, value, size)">  
  <span th:text="${field}">Field</span>  
  <input type="text" th:name="${field}" th:value="${value}" th:size="${size}">  
  <span th:if="${size}>0}">Text is limited</span>  
</div>
```

Utility objects

localhost:8080/e-store/cart/

[Print all items](#) [Show cart](#)

Items in cart

Minimum order value is 88.88 Minimum order value is 88.88

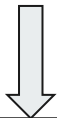
Most popular categories:

- `Category(cat_name=snacks)`
- `Category(cat_name=bread)`

Most popular categories:

- `Category(cat_name=snacks)`
- `Category(cat_name=bread)`

Submit your order before date 01.05.2022, 00:00 to have more discount rate!


```
<p th:text="${#dates.format(date, 'dd-MM-yyyy HH:mm')}"></p>
```

- utility objects są pewnymi predefiniowanymi obiektami, które umożliwiają wywoływanie standardowego kodu Javy w widokach
- tutaj wykorzystano obiekt `#dates`, na którym wywołano standardową metodę z klasy `Date`.

Utility objects

- **#dates**: utility methods for *java.util.Date* objects
- **#calendars**: similar to **#dates**, used for *java.util.Calendar* objects
- **#numbers**: utility methods for formatting numeric objects
- **#strings**: utility methods for *String* objects
- **#objects**: utility methods for Java *Object* class in general
- **#bools**: utility methods for *boolean* evaluation
- **#arrays**: utility methods for arrays
- **#lists**: utility methods for lists
- **#sets**: utility methods for sets
- **#maps**: utility methods for maps
- **#aggregates**: utility methods for creating aggregates on arrays or collections
- **#messages**: utility methods for obtaining externalized messages inside variables expressions

Utility objects

- **#dates**: utility methods for *java.util.Date* objects
- **#calendars**: similar to **#dates**, used for *java.util.Calendar* objects

```
<p th:text="${#dates.format(date, 'dd-MM-yyyy HH:mm')}"></p>
```

```
<p th:text="${#dates.dayOfWeekName(date)}"></p>
```

```
<p th:text="${#dates.createNow()}"></p>
```

```
<p th:text="${#dates.createToday()}"></p>
```

```
<p th:text="${#calendars.formatISO(calendar)}"></p>
```

```
<p th:text="${#calendars.format(calendar, 'dd-MM-yyyy HH:mm')}"></p>
```

```
<p th:text="${#calendars.dayOfWeekName(calendar)}"></p>
```

Utility objects


```
<p th:text="${#numbers.formatDecimal(num,2,3)}"></p>
```

```
<p th:text="${#numbers.formatDecimal(num,2,3,'COMMA')}"></p>
```

The options are *POINT*, *COMMA*, *WHITESPACE*, *NONE* or *DEFAULT* (by locale).

```
<p th:each="number: ${#numbers.sequence(0,2)}">
```

```
    <span th:text="${number}"></span>
```

```
</p>
```

```
<p th:each="number: ${#numbers.sequence(0,4,2)}">
```

```
    <span th:text="${number}"></span>
```

```
</p>
```

Utility objects

```
<p th:text="${#strings.isEmpty(string)}"></p>
<p th:text="${#strings.isEmpty(nullString)}"></p>
<p th:text="${#strings.defaultString(emptyString, 'Empty String')}"></p>

<p th:text="${#strings.indexOf(name, frag)}"></p>
<p th:text="${#strings.substring(name, 3, 5)}"></p>
<p th:text="${#strings.substringAfter(name, prefix)}"></p>
<p th:text="${#strings.substringBefore(name, suffix)}"></p>
<p th:text="${#strings.replace(name, 'las', 'ler')}"></p>

<p th:text="${#strings.equals(first, second)}"></p>
<p th:text="${#strings.equalsIgnoreCase(first, second)}"></p>
<p th:text="${#strings.concat(values...)}"></p>
<p th:text="${#strings.concatReplaceNulls(nullValue, values...)}"></p>

<p th:text="${#strings.abbreviate(string, 5)} "></p>
<p th:text="${#strings.capitalizeWords(string)}"></p>
```


Utility objects


```
<p th:text="${#aggregates.sum(array)}"></p>
```

```
<p th:text="${#aggregates.avg(array)}"></p>
```

```
<p th:text="${#aggregates.sum(set)}"></p>
```

```
<p th:text="${#aggregates.avg(set)}"></p>
```


Wprowadzanie i walidacja danych

Programowanie aplikacji WWW w języku Java

Przykład

Sklep internetowy, funkcjonalności:

- a) przeglądanie produktów (nazwa, cena, kategoria)
- b) wkładanie, wyjmowanie produktów do koszyka (sesja)
- c) kupowanie
- d) przeglądanie historii zamówień
- e) **wyszukiwanie**
- f) **filtrowanie**
- g) **admin - zarządzanie produktami**

Jak to zrealizować?

[Print all items](#) Show cart

Items in cart

Minimum order value is 88.88 Minimum order value is 88.88

Most popular categories:

- Category(cat_name=snacks)
- Category(cat_name=bread)

Most popular categories:

- Category(cat_name=snacks)
- Category(cat_name=bread)

1. ◦ Name: water, Cnt:
- Price: 12.44 zł
 - Category: dairy

Name: water

Price: 12.44

Category: dairy

[Remove item](#)

Cart value 12.44zł

[Order now](#)

Submit your order before date 01-05-2022 to have more discount rate!

Print all items [Show cart](#)

Items in store

Search items:

select category

select category

dairy

snacks

Price: 12.44

Category: dairy

[Add to cart](#)

2.
 - Index:1
 - Name: [protein bar](#)
 - Price: 2.58 zł
 - Category: [snacks](#)

Name: [protein bar](#)

Price: 2.58

Category: snacks

[Add to cart](#)

3.
 - Index:2
 - Name: [milk](#)
 - Price: 8.14 zł
 - Category: [dairy](#)

Walidacja danych

Praca z formularzem składa się z dwóch etapów:

- 1) wyświetlania formularza
- 2) i przetwarzania danych przesłanych przez użytkownika za ich pomocą

Dodawanie produktu

Praca z formularzem składa się z dwóch etapów:

1) wyświetlania form

2) i przetwarzania danych

```
@GetMapping("/manage/add")
public String manage(Model model){
    model.addAttribute("categories",this.items.getCategories());
    model.addAttribute("newItem", new Item());
    return "add_item";
}
```

```
@PostMapping("/manage/add")
public String managePost(@ModelAttribute("newItem") Item newItem) {
    this.items.addItem(newItem);
    return "redirect:/items/";
}
```

Formularz

```
<body>
<div class="container">
  <span th:insert=~{menu :: menu}></span>
  <h1>Add new item</h1>
  <form action="#" th:action="@{/items/manage/add}" th:object="${newItem}" method="post">
    <p>Name: <input type="text" th:field="*{name}" /></p>
    <p>Price: <input type="number" th:field="*{price}" /></p>
    <span>
      <select class="form-select form-select-lg mb-md-3" th:field="*{category}">
        <option value="*">select category</option>
        <option th:each="option : ${categories}" th:value="${option.cat_name}" th:text="${option.cat_name}"></option>
      </select>
    </span>
    <p><input type="submit" value="Add" /> </p>
  </form>
</div>
<span th:insert=~{menu :: footer}></span>
<body>
```


Walidacja

1. Zadeklarować reguły weryfikacji w klasie przeznaczonej do sprawdzenia.
2. Zadeklarować, że weryfikacja powinna się odbywać w metodach kontrolera wymagających sprawdzania danych.
3. Zmodyfikować widoki formularzy w taki sposób, aby wyświetlały informacje o błędach odkrytych podczas weryfikacji danych.

Walidacja pełna lista [link](#)

1. Zadeklarować reguły weryfikacji w klasie przeznaczonej do sprawdzenia.

2. ... w metodach

3. ... by wyświetlały
... cji danych.

Tablica 3.11 Adnotacje walidacji dostarczane przez Java Validation API

Adnotacja	Opis
@AssertFalse	Oznaczony element musi być typu Boolean i przyjąć wartość false.
@AssertTrue	Oznaczony element musi być typu Boolean i przyjąć wartość true.
@DecimalMax	Oznaczony element musi być liczbą, której wartość jest mniejsza od danej wartości typu BigDecimal lub jej równa.
@DecimalMin	Oznaczony element musi być liczbą, której wartość jest większa od danej wartości typu BigDecimal lub jej równa.
@Digits	Oznaczony element musi być liczbą posiadającą określoną liczbę cyfr.
@Future	Wartością oznaczonego elementu musi być data z przyszłości.
@Max	Oznaczony element musi być liczbą, której wartość jest mniejsza od danej wartości lub jej równa.
@Min	Oznaczony element musi być liczbą, której wartość jest większa od danej wartości lub jej równa.
@NotNull	Wartością oznaczonego elementu nie może być null.
@Null	Wartością oznaczonego elementu musi być null.
@Past	Wartością oznaczonego elementu musi być data z przeszłości.
@Pattern	Wartość oznaczonego elementu musi spełniać warunek określony wyrażeniem regularnym.
@Size	Wartością oznaczonego elementu musi być ciąg znaków typu String, kolekcja lub tablica, której długość mieści się w podanym zakresie.

Walidacja

```
<dependency>
  <groupId>org.springframework.boot</groupId>
  <artifactId>spring-boot-starter-validation</artifactId>
</dependency>
```

```
public class Item {
    @NotNull
    @NotNull
    @Size(min=3, max=10)
    private String name;
    @NotNull
    @DecimalMin("0.1")
    private float price;
    @NotNull
    private Category category;
}
```

```
@PostMapping("/manage/add")
public String managePost(@Valid @ModelAttribute("newItem") Item newItem, /*Errors*/ BindingResult result) {
    System.out.println("result "+result.hasErrors());
    if (result.hasErrors()) {
        System.out.println(result.getErrorCount());
        result.getAllErrors().forEach(el-> System.out.println(el));
        return "add_item";
    }

    this.items.addItem(newItem);
    return "redirect:/items/";
}
```

Walidacja

```
<dependency>
  <groupId>org.springframework.boot</groupId>
  <artifactId>spring-boot-starter-validation</artifactId>
</dependency>
```

```
public class Item {
    @NotNull
    @NotNull
    @Size(min=3, max=10)
    private String name;
    @NotNull
    @DecimalMin("0.1")
    private float price;
    @NotNull
    private Category category;
}

@PostMapping("/manage/add")
public String managePost(@Valid @ModelAttribute("newItem") Item newItem, /*Errors*/ BindingResult result) {
    System.out.println("result "+result.hasErrors());
    if (result.hasErrors()) {
        System.out.println(result.getErrorCount());
        result.getAllErrors().forEach(el-> System.out.println(el));
        return "add_item";
    }

    this.items.addItem(newItem);
    return "redirect:/items/";
}
```

???

Walidacja

```
public class Item {  
    @NotNull  
    @NotNull  
    @Size(min=3, max=10)  
    private String name;  
    @NotNull  
    @DecimalMin("0.1")  
    private float price;  
    @NotNull  
    private Category category;  
}
```

```
@Data  
@RequiredArgsConstructor  
@NoArgsConstructor  
public class Category {  
    @NotNull  
    @NotNull  
    @Size(min=3, max=10)  
    private String cat_name;  
}
```

```
public class Item {  
    @NotNull  
    @NotNull  
    @Size(min=3, max=10)  
    private String name;  
    @NotNull  
    @DecimalMin("0.1")  
    private float price;  
    @NotNull  
    @Valid  
    private Category category;  
}
```

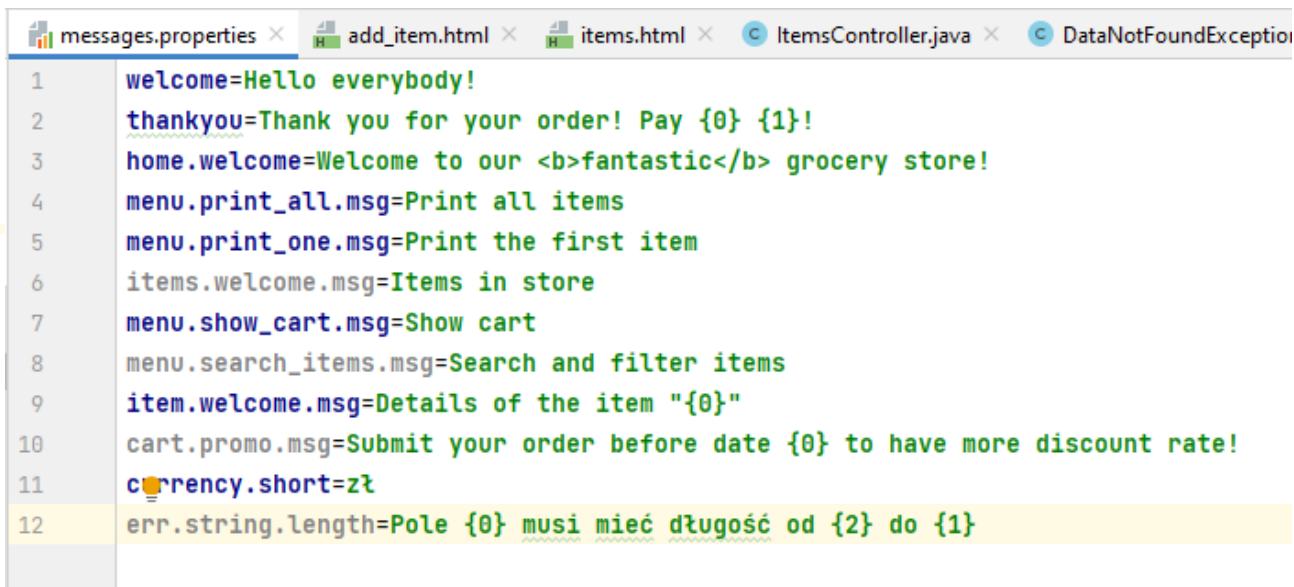
???

Komunikaty błędów

```
<h1>Add new item</h1>
<form action="#" th:action="@{/items/manage/add}" th:object="${newItem}" method="post">
  <p>Name: <input type="text" th:field="*{name}" /></p><span th:if="${#fields.hasErrors('name')}" th:errors="*{name}">Name Error</span>
  <p>Price: <input type="number" th:field="*{price}" step="0.1" /></p><span th:if="${#fields.hasErrors('price')}" th:errors="*{price}">Price Error</span>
  <span>
    <select class="form-select form-select-lg mb-md-3" th:field="*{category}">
      <option value="">select category</option>
      <option th:each="option : ${categories}" th:value="${option.cat_name}" th:text="${option.cat_name}"></option>
    </select>
  </span><span th:if="${#fields.hasErrors('category.cat_name')}" th:errors="*{category.cat_name}">Category Error</span>
  <p><input type="submit" value="Add" /> </p>
</form>
```

Komunikaty błędów

```
public class Item {  
    @NotNull  
    @NotNull  
    @Size(min=3, max=10, message = "{err.string.length}")  
    private String name;  
    @NotNull  
    @DecimalMin("0.1")  
    private float price;  
    @NotNull  
    @Valid  
    private Category category;  
}
```


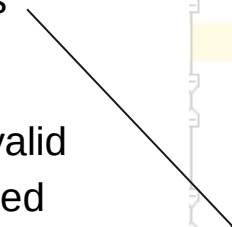
The screenshot shows an IDE window with several tabs: 'messages.properties', 'add_item.html', 'items.html', 'ItemsController.java', and 'DataNotFoundException'. The 'messages.properties' tab is active, displaying a list of error messages. Line 11 has a small red squiggly line under the 'c' in 'currency', and line 12 is highlighted in yellow.

```
1 welcome=Hello everybody!  
2 thankyou=Thank you for your order! Pay {0} {1}!  
3 home.welcome=Welcome to our <b>fantastic</b> grocery store!  
4 menu.print_all.msg=Print all items  
5 menu.print_one.msg=Print the first item  
6 items.welcome.msg=Items in store  
7 menu.show_cart.msg=Show cart  
8 menu.search_items.msg=Search and filter items  
9 item.welcome.msg=Details of the item "{0}"  
10 cart.promo.msg=Submit your order before date {0} to have more discount rate!  
11 currency.short=żł  
12 err.string.length=Pole {0} musi mieć długość od {2} do {1}
```

Walidacja

- *@NotNull*: a constrained *CharSequence*, *Collection*, *Map*, or *Array* is valid as long as it's not null, but it can be empty.
- *@NotEmpty*: a constrained *CharSequence*, *Collection*, *Map*, or *Array* is valid as long as it's not null, and its size/length is greater than zero.
- *@NotBlank*: a constrained *String* is valid as long as it's not null, and the trimmed length is greater than zero.

```
public class Item {  
    @NotNull  
    @NotNull  
    @Size(min=3, max=10, message = "{err.string.length}")  
    private String name;  
    @NotNull  
    @DecimalMin("0.1")  
    private float price;  
    @NotNull  
    @Valid  
    private Category category;  
    @Valid  
    @NotEmpty(message = "empty list")  
    private List<Category> categories;  
}
```


Własny walidator

```
import javax.validation.Constraint;
import javax.validation.Payload;
import java.lang.annotation.Documented;
import java.lang.annotation.Retention;
import java.lang.annotation.RetentionPolicy;
import java.lang.annotation.Target;

import static java.lang.annotation.ElementType.*;

@Target( { FIELD, METHOD })
@Retention(RetentionPolicy.RUNTIME)
@Documented
@Constraint(validatedBy = CategoryValidator.class)
public @interface CategoryValidation {
    //error message
    public String message() default "{err.category}";
    //represents group of constraints
    public Class<?>[] groups() default {};
    //represents additional information about annotation
    public Class<? extends Payload>[] payload() default {};
}
```

Własny walidator

```
import javax.validation.ConstraintValidator;  
import javax.validation.ConstraintValidatorContext;
```

```
public class CategoryValidator implements  
    ConstraintValidator<CategoryValidation, String> {
```

```
    public void initialize(CategoryValidator categoryValidator) {  
    }
```

```
@Override
```

```
public boolean isValid(String category,  
    ConstraintValidatorContext cxt) {  
    return category != null && !category.contains(" ")  
        && (category.length() > 2);  
}
```

```
@Data  
@RequiredArgsConstructor  
@NoArgsConstructor  
public class Category {  
    @NotNull  
    @NotBlank(message = "{err.required}")  
    @CategoryValidation  
    @Size(min=2, max=13, message = "{err.string.length}")  
    private String cat_name;  
}
```


Utrwalanie danych Spring Data JPA

Programowanie aplikacji WWW w języku Java

Przykład

Sklep internetowy, funkcjonalności:

- a) przeglądanie produktów (nazwa, cena, kategoria)
- b) wkładanie, wyjmowanie produktów do koszyka (sesja)
- c) kupowanie
- d) przeglądanie historii zamówień
- e) wyszukiwanie
- f) filtrowanie
- g) admin - zarządzanie produktami

Java Persistence API

SQL

☐ **JPA:** Persist data in SQL stores with Java Persistence API using Spring Data and Hibernate

☐ **MySQL:** MySQL JDBC driver

☐ **H2:** H2 database (with embedded support)

☐ **JDBC:** Persistence support using JDBC

☐ **MySQL JDBC Driver:** MySQL JDBC driver

☐ **MySQL Connector/J:** MySQL Connector/J

☐ **SQL Server:** Microsoft SQL Server JDBC driver

☐ **HSQLDB:** HSQLDB database (with embedded support)

☐ **Apache Derby:** Apache Derby database (with embedded support)

☐ **MySQL Connector/J:** MySQL Connector/J

☐ **MySQL Connector/J:** MySQL Connector/J

☐ **MySQL Connector/J:** MySQL Connector/J

```
<dependency>
  <groupId>org.springframework.boot</groupId>
  <artifactId>spring-boot-starter-data-jpa</artifactId>
</dependency>
```

```
<dependency>
  <groupId>mysql</groupId>
  <artifactId>mysql-connector-java</artifactId>
  <scope>runtime</scope>
</dependency>
```

```
<dependency>
  <groupId>com.h2database</groupId>
  <artifactId>h2</artifactId>
  <scope>runtime</scope>
</dependency>
```

NoSQL

☐ **Redis:** Access Redis key-value data stores with Spring Data Redis

☐ **Reactive Redis:** Access Redis key-value data stores in a reactive fashion with Spring Data Redis

Kroki

1. Utworzenie bazy danych [utworzenie tabel+dane], użytkownika, nadanie praw, itp.
2. Utworzenie/generowanie klas encji
3. Konfiguracja dostępu do bazy
4. [Uruchomienie metody main → utworzenie tabeli]
5. Utworzenie repozytorium
6. Utworzenie serwisu
7. Metody w kontrolerze

Data Sources and Drivers

Data Sources

Drivers

Project Data Sources

estore@localhost

Problems 1

Name: estore@localhost

Create DDL Mapping

Comment:

General

Options

SSH/SSL

Schemas

Advanced

Connection type: default

Driver: MySQL

More Options

Host: localhost

Port: 3306

Authentication: User & Password

User: estoremanager

Password:

Save: Forever

Database: estore

URL: jdbc:mysql://localhost:3306/estore

Overrides settings above

Download missing driver files

Test Connection

MySQL

?

OK

Cancel

Apply

Data Sources and Drivers

Data Sources Drivers

Project Data Sources

estore@localhost

Problems 1

Name: estore@localhost [Create DDL Mapping](#)

Comment:

General Options SSH/SSL Schemas Advanced

Connection type: default Driver: MySQL [More Options](#)

Host: localhost Port: 3306

Authentication: User & Password

User: estoremanager

Password: Save: Forever

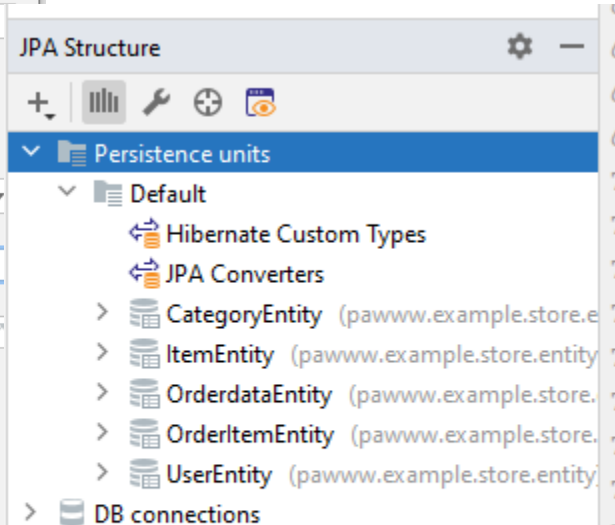
Database: estore

URL: jdbc:mysql://localhost:3306/estore
Overrides settings above

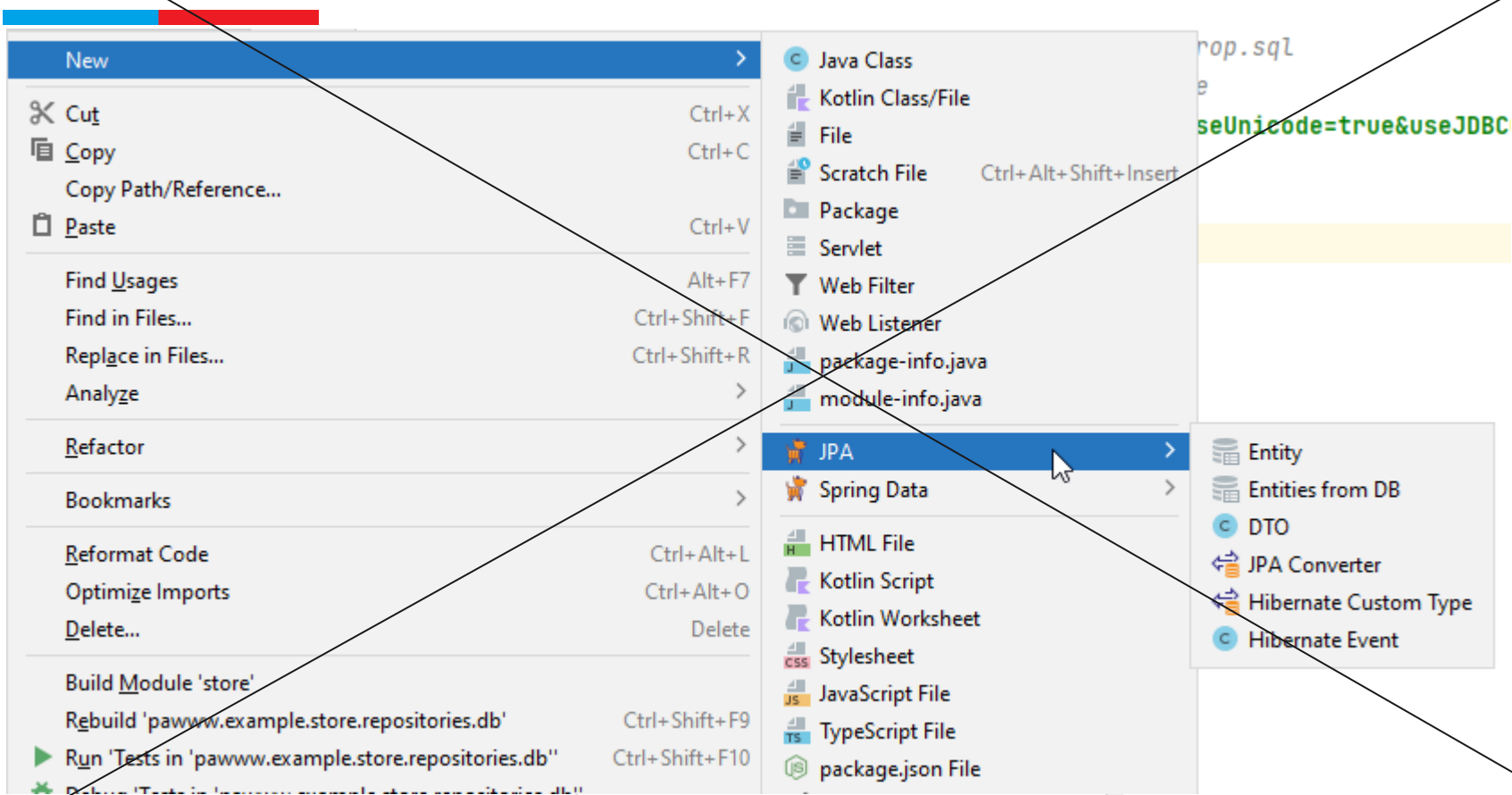
[Download](#) missing driver files

[Test Connection](#) MySQL

OK Cancel Apply

default name: rejected value [abc abc]: codes [CategoryValidation newCategory cat name CategoryValida

Import Database Schema

Import Database Schema

Generate Java Classes and Persistence Metadata for Database Schema

General Settings

Choose Data Source: estore-H2

Entity prefix:

Package: com.example.myfirstspringapp.entities

Entity suffix:

Entity

☒ Prefer primitive types ☒ Show default relationships

Database Schema Mapping

	Database Schema	Map As	Mapped Type
☒	> CATEGORY	CategoryEntity	CategoryEntity
☐	> CONSTANTS	ConstantsEntity	ConstantsEntity
☐	> ENUM_VALUES	EnumValuesEntity	EnumValuesEntity
☐	> IN_DOUBT	InDoubtEntity	InDoubtEntity
☐	> INDEX_COLUMNS	IndexColumnsEntity	IndexColumnsEntity

Generation Settings

☐ Add to Persistence Unit:

☒ Generate Column Properties

☐ Generate Single Mapping XML:

☐ Generate Separate XML per Entity

Annotation targets:

☒ Fields

☐ Properties

☒ Generate JPA Annotations (Java5)

OK

Cancel

JPA - Java Persistence API

JPA wymaga od encji
pozbawionego argumentów
konstruktora

```
import javax.persistence.*;

@Entity
@Table(name = "item")
public class Item {

    @Id
    @GeneratedValue(strategy = GenerationType.IDENTITY)
    @Column(name = "id", nullable = false)
    private Integer id;

    @Column(name = "name", nullable = false, length = 50)
    private String name;

    @Column(name = "price", nullable = false)
    private Double price;

    @ManyToOne(fetch = FetchType.LAZY, optional = false)
    @JoinColumn(name = "category", nullable = false)
    private Category category;

    public Integer getId() { return id; }

    public void setId(Integer id) { this.id = id; }

    public String getName() { return name; }

    public void setName(String name) { this.name = name; }
```

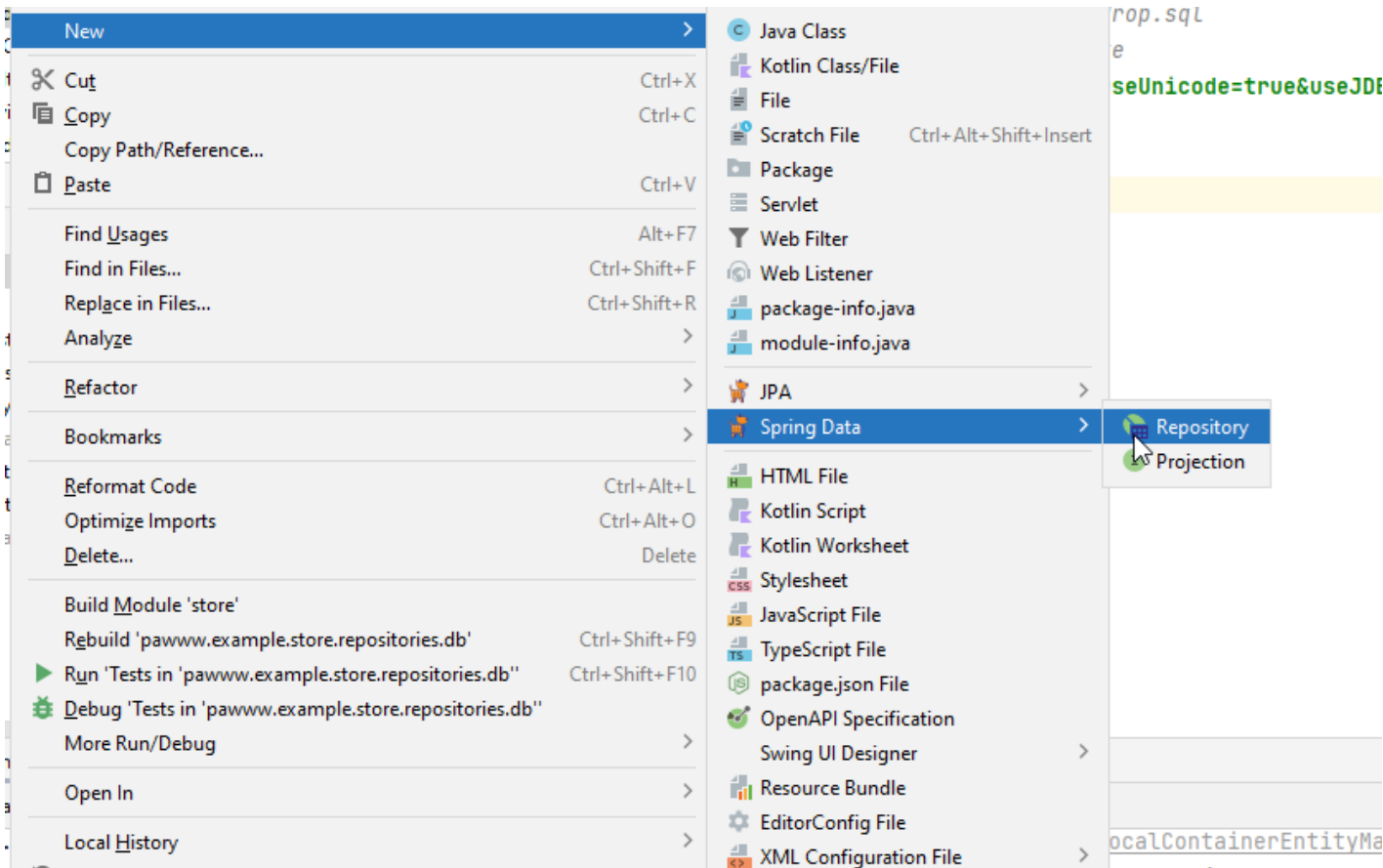
3. Konfiguracja dostępu do bazy

Plik application.properties

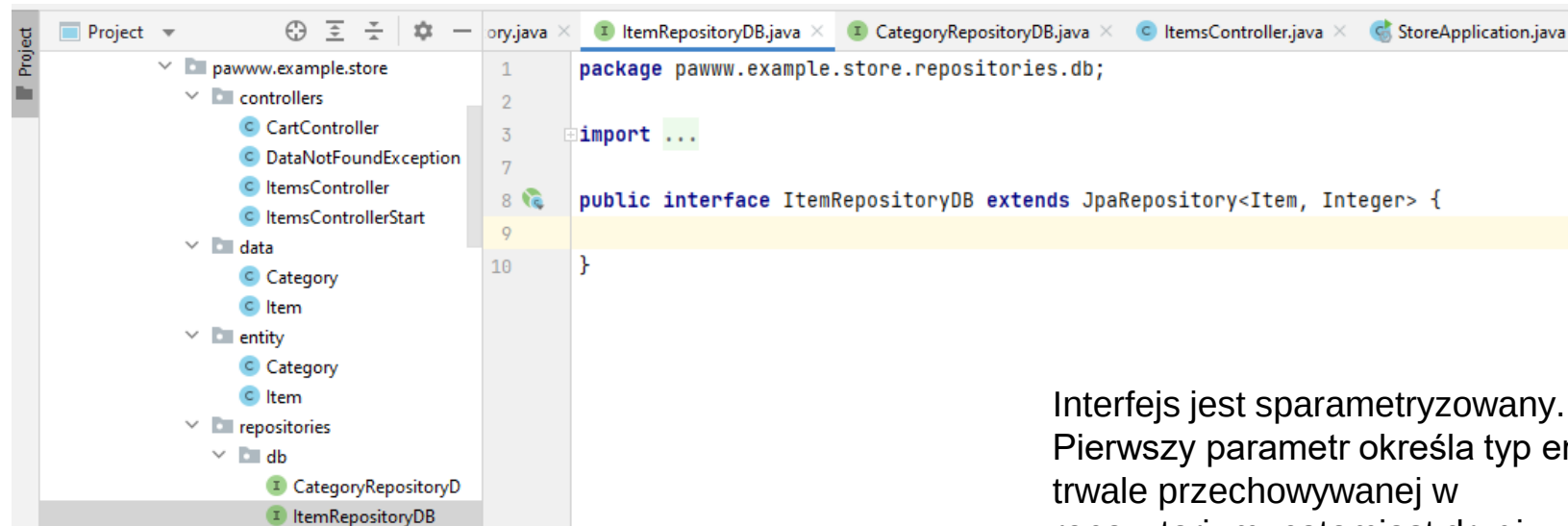
```
spring.jpa.hibernate.ddl-auto=update
spring.datasource.url=jdbc:mysql://localhost:3306/estore;
spring.datasource.username=estoremanager
spring.datasource.password=password
```

```
spring.datasource.url=jdbc:h2:file:/data/estore
spring.datasource.driverClassName=org.h2.Driver
spring.datasource.username=sa
spring.datasource.password=
spring.jpa.database-platform=org.hibernate.dialect.H2Dialect
spring.jpa.defer-datasource-initialization=true
spring.sql.init.mode=always
spring.h2.console.enabled=true
```

4. Utworzenie repozytorium

4. Utworzenie repozytorium

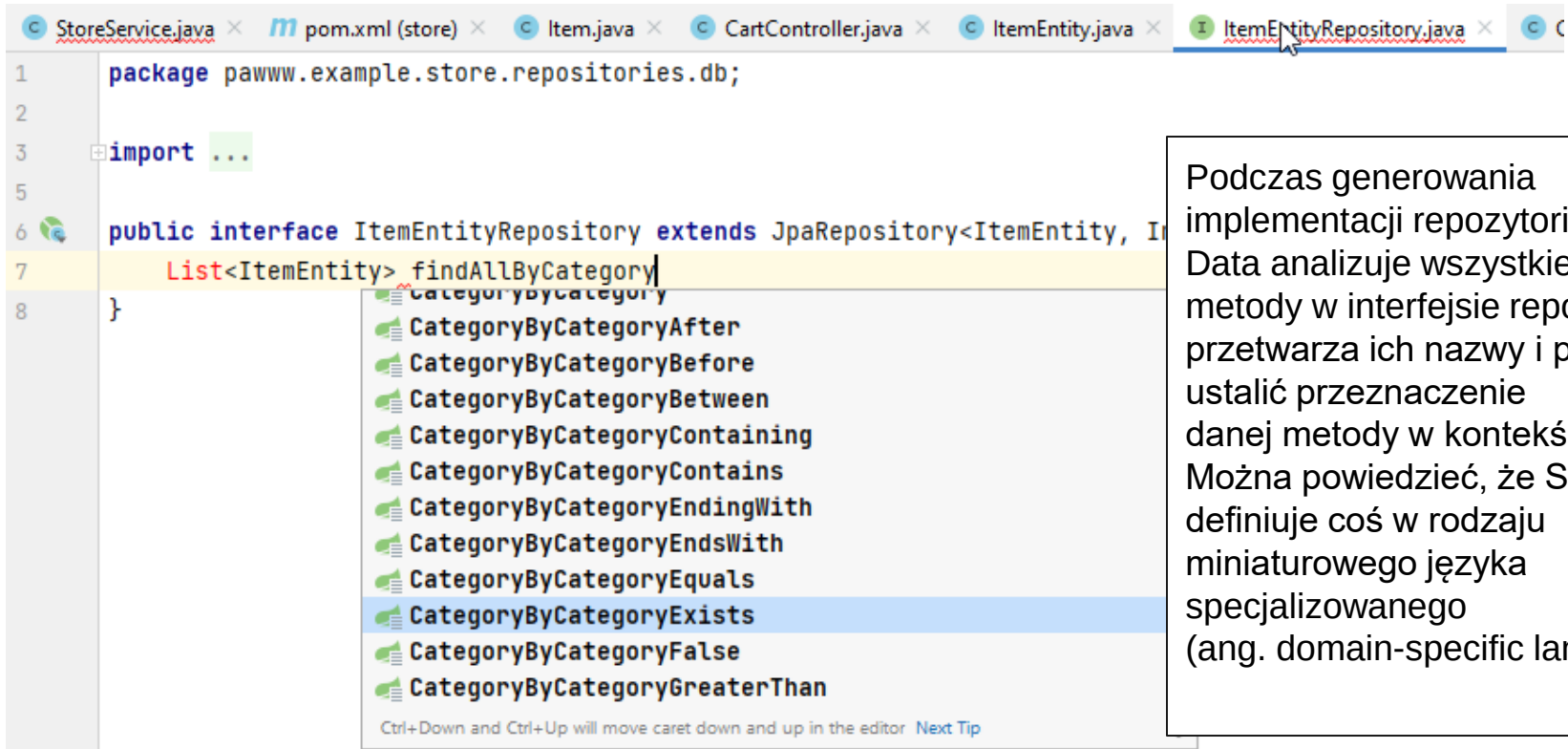
Interfejs jest sparametryzowany. Pierwszy parametr określa typ encji trwale przechowywanej w repozytorium, natomiast drugi określa typ właściwości identyfikatora encji.

5. Utworzenie serwisu

```
public class StoreService {  
    @Autowired  
    //ItemRepository items;  
    ItemRepositoryDB items;  
    @Autowired  
    Cart cart;  
    @Autowired  
    CategoryRepositoryDB categories;  
  
    public void addToCart(Item item){  
        this.cart.addItem(item);  
    }  
  
    public Item isInCart(String name){  
        return this.cart.getItem(name);  
    }  
  
    // public Item getItem(int id){  
    //     return items.getItem(id);  
    // }  
  
    public Item getItem(int id){  
        Optional<Item> item=items.findById(id);  
        return item.isEmpty()? null:item.get();  
    }  
}
```

???

JPA - Java Persistence API


```
1 package pawwww.example.store.repositories.db;
2
3 import ...
4
5
6 public interface ItemEntityRepository extends JpaRepository<ItemEntity, Integer> {
7     List<ItemEntity> findAllByCategory
8 }
```

- CategoryByCategory
- CategoryByCategoryAfter
- CategoryByCategoryBefore
- CategoryByCategoryBetween
- CategoryByCategoryContaining
- CategoryByCategoryContains
- CategoryByCategoryEndingWith
- CategoryByCategoryEndsWith
- CategoryByCategoryEquals
- CategoryByCategoryExists**
- CategoryByCategoryFalse
- CategoryByCategoryGreaterThan

Ctrl+Down and Ctrl+Up will move caret down and up in the editor [Next Tip](#)

Podczas generowania implementacji repozytorium, Spring Data analizuje wszystkie metody w interfejsie repozytorium, przetwarza ich nazwy i próbuje ustalić przeznaczenie danej metody w kontekście obiektu. Można powiedzieć, że Spring Data definiuje coś w rodzaju miniaturowego języka specjalizowanego (ang. domain-specific language).

Dostosowanie do własnych potrzeb repozytoriów JPA

```
public interface IStudentsRepositoryDB_JPA extends CrudRepository<Student, Integer>{  
  
}
```

@Repository

```
public interface IThesisRepositoryDB_JPA extends CrudRepository<Thesis, Integer>{
```

```
    public Thesis findByTitle(String title);  
    public List<Thesis> findByTitleContaining(String partOfTitle);  
    // @Query(value="select * from Thesis t order by length(t.description) desc"  
    @Query("select t from Thesis t where length(t.description)= (select max(le  
    public List<Thesis> findByLongestDesc();  
}
```

```
    public Iterable<Thesis> findByTitle(String partOfTitle) {  
        List<Thesis> theses=repository.findByTitleContaining(partOfTitle);  
        System.err.println("title "+theses.size()+" "+theses.get(0).getDescription()  
        return theses;  
    }
```

```
    public Thesis save(Thesis thesis) {  
        repository.save(thesis);  
        return thesis;  
    }
```

Podczas generowania implementacji repozytorium, Spring Data analizuje wszystkie metody w interfejsie repozytorium, przetwarza ich nazwy i próbuje ustalić przeznaczenie danej metody w kontekście obiektu. Można powiedzieć, że Spring Data definiuje coś w rodzaju miniaturowego języka specjalizowanego (ang. domain-specific language).

Dostosowanie do własnych potrzeb repozytoriów JPA

```
public interface IStudentsRepositoryDB_JPA extends CrudRepository<Student, Integer>{  
    ...  
}
```

@Repository

Ta metoda odczytuje dane
(w tym miejscu dozwolone
jest użycie również słów
„get” i „find”)

Oznacza początek
właściwości,
która ma zostać
dopasowana

Wartość musi
mieścić się
w podanym
przedziale

...i...
readOrdersByDeliveryZipAndPlacedAtBetween()
Dopasowanie
właściwości .deliveryZip
lub .delivery.zip
Dopasowanie
właściwości .placedAt
lub .placed.at

```
nativeQuery = true)  
scription)) from Thesis tt)");
```

```
System.err.println("title "+theses.size()+" "+theses.get(0).getDescription());  
return theses;  
}
```

```
public Thesis save(Thesis thesis) {  
    repository.save(thesis);  
    return thesis;  
}
```

Nazwa metody repozytorium składa się z czasownika w języku angielskim, opcjonalnego podmiotu, słowa By i predykatu.

Dostosowanie do własnych potrzeb repozytoriów JPA

Ta metoda odczytuje dane
(w tym miejscu dozwolone
jest użycie również słów
„get” i „find”)

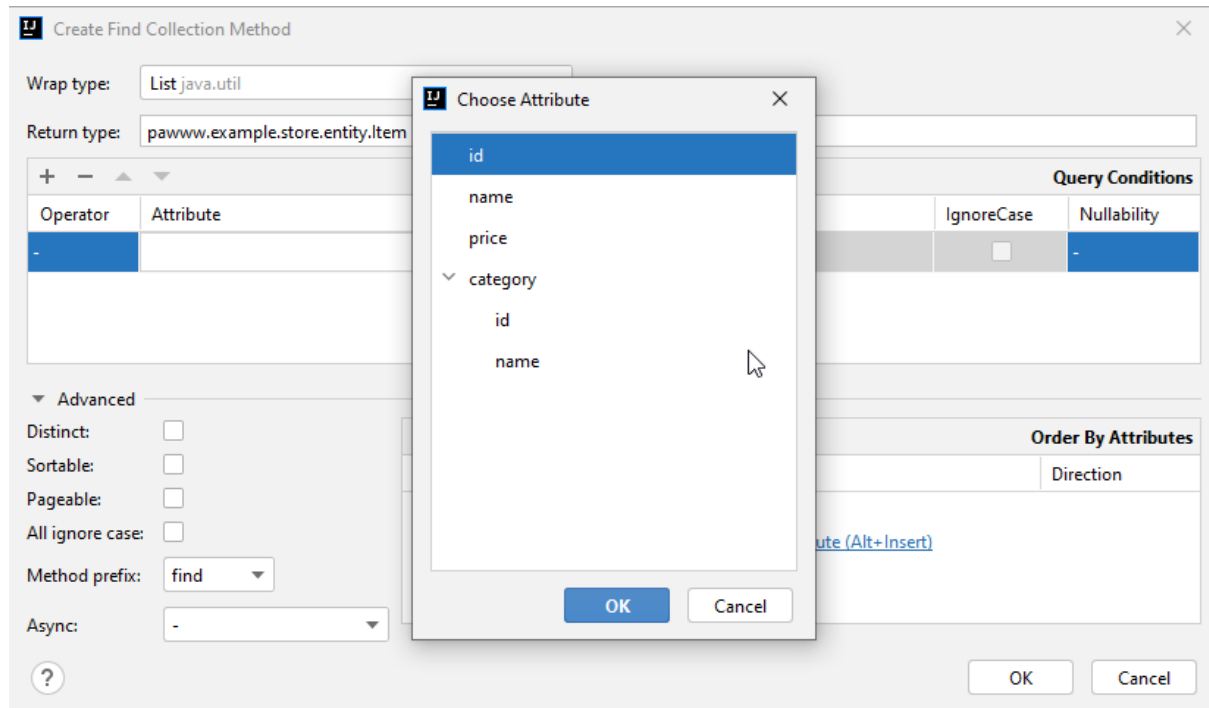
Oznacza początek
właściwości,
która ma zostać
dopasowana

Wartość musi
mieścić się
w podanym
przedziale

- `IsAfter`, `After`, `IsGreaterThan`, `GreaterThan`.
- `IsGreaterThanOrEqualTo`, `GreaterThanOrEqualTo`.
- `IsBefore`, `Before`, `IsLessThan`, `LessThan`.
- `IsLessThanOrEqualTo`, `LessThanOrEqualTo`.
- `IsBetween`, `Between`.
- `IsNull`, `Null`.
- `IsNotNull`, `NotNull`.
- `IsIn`, `In`.
- `IsNotIn`, `NotIn`.
- `IsStartingWith`, `StartingWith`, `StartsWith`.
- `IsEndingWith`, `EndingWith`, `EndsWith`.
- `IsContaining`, `Containing`, `Contains`.
- `IsLike`, `Like`.
- `IsNotLike`, `NotLike`.
- `IsTrue`, `True`.
- `IsFalse`, `False`.
- `Is`, `Equals`.
- `IsNot`, `Not`.
- `IgnoringCase`, `IgnoresCase`.

Dostosowanie do własnych potrzeb repozytoriów JPA

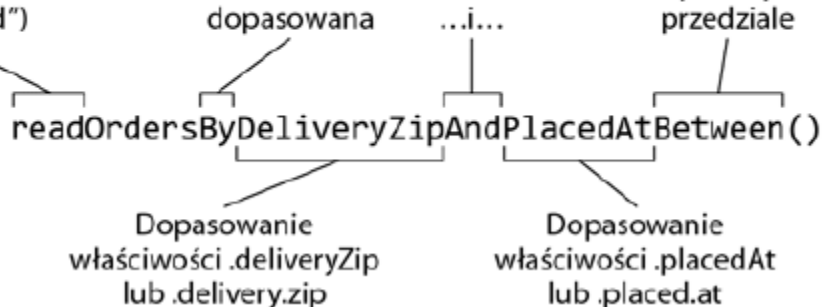
IsAfter, After, IsGreaterThan, GreaterThan.
IsGreaterThanOrEqual, GreaterThanOrEqual.
IsBefore, Before, IsLessThan, LessThan.
IsLessThanOrEqual, LessThanOrEqual.
IsBetween, Between.
IsNull, Null.
IsNotNull, NotNull.
IsIn, In.
IsNotIn, NotIn.
IsStartingWith, StartingWith, StartsWith.
IsEndingWith, EndingWith, EndsWith.
IsContaining, Containing, Contains.
IsLike, Like.
IsNotLike, NotLike.
IsTrue, True.
IsFalse, False.
Is, Equals.
IsNot, Not.
■ IgnoringCase, IgnoresCase.

Dostosowanie do własnych potrzeb repozytoriów JPA

Ta metoda odczytuje dane
(w tym miejscu dozwolone
jest użycie również słów
„get” i „find”)

Oznacza początek
właściwości,
która ma zostać
dopasowana

Wartość musi
mieścić się
w podanym
przedziale

zadanie

- `IsAfter`, `After`, `IsGreaterThan`, `GreaterThan`.
- `IsGreaterThanOrEqualTo`, `GreaterThanOrEqualTo`.
- `IsBefore`, `Before`, `IsLessThan`, `LessThan`.
- `IsLessThanOrEqualTo`, `LessThanOrEqualTo`.
- `IsBetween`, `Between`.
- `IsNull`, `Null`.
- `IsNotNull`, `NotNull`.
- `IsIn`, `In`.
- `IsNotIn`, `NotIn`.
- `IsStartingWith`, `StartingWith`, `StartsWith`.
- `IsEndingWith`, `EndingWith`, `EndsWith`.
- `IsContaining`, `Containing`, `Contains`.
- `IsLike`, `Like`.
- `IsNotLike`, `NotLike`.
- `IsTrue`, `True`.
- `IsFalse`, `False`.
- `Is`, `Equals`.
- `IsNot`, `Not`.
- `IgnoringCase`, `IgnoresCase`.

Spring Security

Programowanie aplikacji WWW w języku Java

Przykład

Sklep internetowy, funkcjonalności:

- a) **użytkownik** - przeglądanie produktów (nazwa, cena, kategoria)
- b) wkładanie, wyjmowanie produktów do koszyka (sesja)
- c) **użytkownik zalogowany** - kupowanie
- d) przeglądanie historii zamówień
- e) wyszukiwanie
- f) filtrowanie
- g) **admin** - zarządzanie produktami

Zastosowanie Spring Security

- Służy do zabezpieczenia aplikacji:
 - Uwierzytelnianie (logowanie)
 - Autoryzacja (sprawdzenie praw do zasobów)
- Konfiguracja interceptorów za pomocą potoku reguł
- Konfiguracja praw do zasobów na podstawie przypisanych ról/grup

Zależności

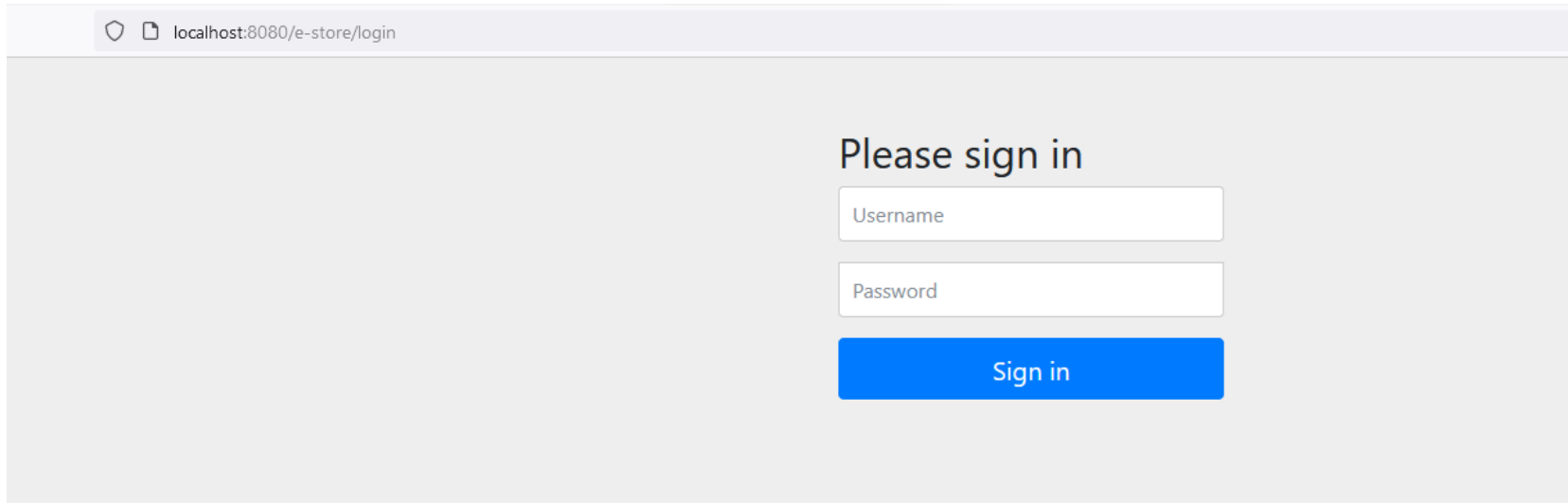
```
<dependency>
  <groupId>org.springframework.boot</groupId>
  <artifactId>spring-boot-starter-security</artifactId>
</dependency>
```

```
<dependency>
  <groupId>org.thymeleaf.extras</groupId>
  <artifactId>thymeleaf-extras-springsecurity6</artifactId>
  <version>3.1.1.RELEASE</version>
</dependency>
```

W ogólnym przypadku pierwsza zależność jest jedynym i wystarczającym elementem wymaganym do zapewnienia bezpieczeństwa aplikacji. Po uruchomieniu aplikacji konfiguracja automatyczna wykryje istnienie Spring Security w ścieżce dostępu klas i przeprowadzi podstawową konfigurację zabezpieczeń

Czy to wystarczy?

przykład

localhost:8080/e-store/login

Please sign in

Username

Password

Sign in

Using generated security password: 54029433-fa61-4018-9360-820bb91efcf0

This generated password is for development use only. Your security configuration must be updated before running your application in production.

Czy to wystarczy?

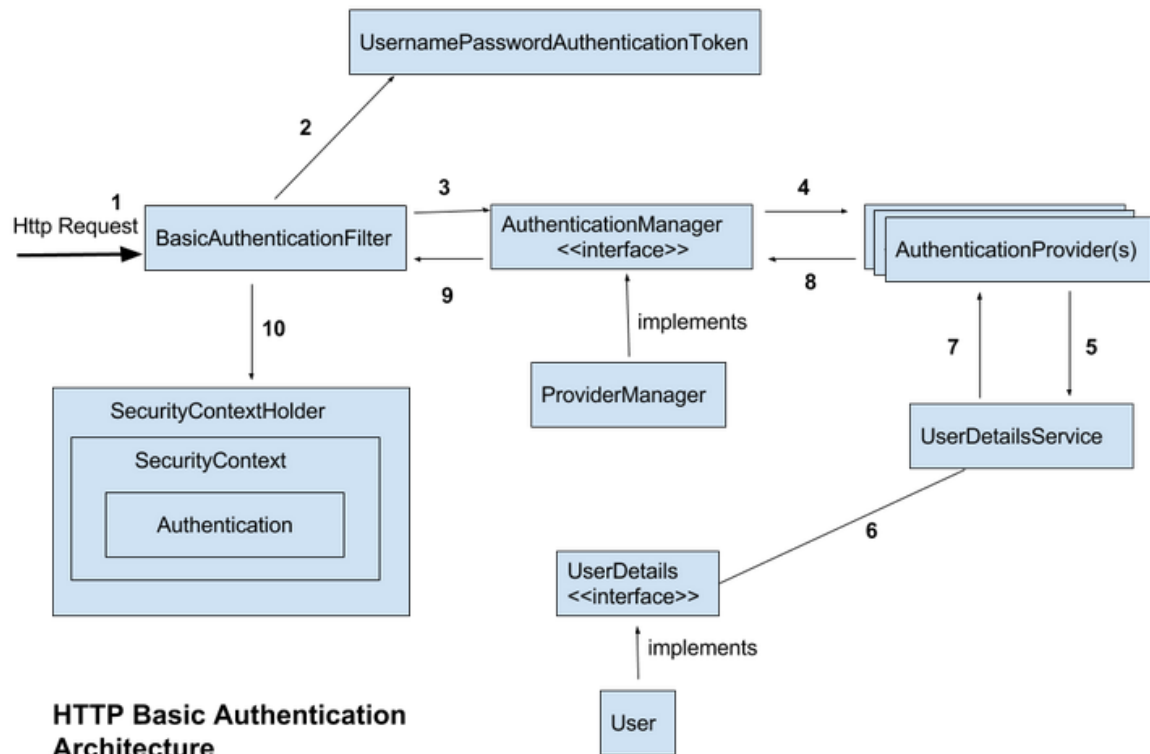
- wszystkie ścieżki żądań HTTP wymagają uwierzytelnienia;
- nie są wymagane żadne specjalne role lub autoryzacje;
- nie ma strony rejestracji;
- uwierzytelnianie odbywa się za pomocą prostego formularza;
- istnieje tylko jeden użytkownik o nazwie user.

Schemat działania Spring Security

1. Logowanie
2. Weryfikacja danych w funkcji uwierzytelniającej (filtry)
3. Tworzony jest token uwierzytelnienia, który przekazany jest do wybranego dostawcy (provider) rozwiązania zabezpieczenia.
4. Dostawca zwraca status logowania oraz uprawnienia (role) użytkownika.
5. Umieszczenie statusu i uprawnień w kontekście aplikacji

Schemat działania Spring Security

Nasz cel

- obsługa uwierzytelniania za pomocą dedykowanej strony logowania
- zapewnienie obsługi wielu użytkowników i dodanie strony rejestracji nowego użytkownika.
- zastosowanie różnych reguł bezpieczeństwa dla odmiennych ścieżek żądań.

Spring Security

@Configuration

@EnableWebSecurity

public class SecurityConfiguration ~~extends~~
~~WebSecurityConfigurerAdapter~~ {

@Bean

public UserDetailsService userDetailsService() {

{...}}

@Bean

public SecurityFilterChain

securityFilterChain(HttpSecurity http) throws Exception

konfiguracja usług związanych z
uwierzytelnieniem użytkowników

konfiguracja łańcucha filtrów

Spring Security

magazyn danych użytkownika, m.in.:

- w pamięci magazyn danych użytkownika;
- oparty na JDBC/JPA magazyn danych użytkownika;
- oparty na LDAP magazyn danych użytkownika;
- niestandardowa usługa przechowywania informacji o użytkowniku

InMemoryUserDetailsManager

```
@Bean
public UserDetailsService userDetailsService() {
    UserDetails user =
        User.withUsername("user1")
            .password("better")
            .roles("USER")
            .build();
    UserDetails admin =
        User.withUsername("admin")
            .password("thebest")
            .roles("ADMIN")
            .build();
    System.out.println(user.getUsername()+" "+user.getPassword()+" "+user.getAuthorities());
    System.out.println(admin.getUsername()+" "+admin.getPassword()+" "+admin.getAuthorities());
    return new InMemoryUserDetailsManager(user, admin);
}
```

securityFilterChain(HttpSecurity http)

- `access(String)` - jeśli wartością wyrażenia SpEL jest true
- `anonymous()` - dostęp dla anonimowych użytkowników
- `authenticated()` - dostęp dla uwierzytelnionych użytkowników
- `denyAll()` - bezwarunkowo odmawia dostępu
- `fullyAuthenticated()` - dostęp po zalogowaniu (nie dla zapamiętanych)
- `hasAnyAuthority(String...)` - przynajmniej jedno z podanych uprawnień.
- `hasAnyRole(String...)` - przynajmniej jedną z podanych ról.
- `hasAuthority(String)` - jeśli posiada wybrane uprawnienie
- `hasIpAddress(String)` - jeżeli żądanie pochodzi z podanego adresu IP
- `hasRole(String)` - jeśli posiada podaną rolę.
- `not()` - neguje efekt wszystkich powyższych metod dostępu.
- `permitAll()` - bezwarunkowo przyznaje dostęp.
- `rememberMe()` - uwierzytelnienie z użyciem opcji zapamiętania

securityFilterChain(HttpSecurity http)

@Bean

```
public SecurityFilterChain securityFilterChain(HttpSecurity http) throws Exception {  
    http  
        .authorizeHttpRequests((requests) -> requests  
            .requestMatchers(✓ "/").permitAll()  
            .anyRequest().authenticated()  
        )  
        .formLogin((form) -> form  
            .loginPage("/login")  
            .permitAll()  
        )  
        .logout((logout) -> logout.logoutSuccessUrl("/").permitAll());  
  
    return http.build();  
}
```

Strona logowania

W widoku logowania należy zwrócić uwagę na ścieżkę dostępu dla przekazywanego żądania oraz nazwy pól przeznaczonych do podania nazwy użytkownika i hasła.

Domyślnie Spring nasłuchuje żądań logowania pod adresem `/login` i oczekuje, że nazwami pól dla nazwy użytkownika i hasła będą odpowiednio `username` i `password`. Można to skonfigurować. Przedstawiona tutaj konfiguracja zmienia ścieżkę dostępu i nazwy pól.

```
.and()  
.formLogin()  
.loginPage("/login")  
.loginProcessingUrl("/authenticate")  
.usernameParameter("user")  
.passwordParameter("pwd")
```

The screenshot shows an IDE with two tabs: 'SecurityConfig.java' and 'login.html'. The 'login.html' tab is active, displaying the following HTML code:

```
<!DOCTYPE html>
<html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml" xmlns:th="https://www.thymeleaf.org"
      xmlns:sec="https://www.thymeleaf.org/thymeleaf-extras-springsecurity3">
  <head>
    <title>Spring Security Example </title>
  </head>
  <body>
    <div th:if="{param.error}">
      Invalid username and password.
    </div>
    <div th:if="{param.logout}">
      You have been logged out.
    </div>
    <form th:action="{/login}" method="post">
      <div><label> User Name : <input type="text" name="username"/> </label></div>
      <div><label> Password: <input type="password" name="password"/> </label></div>
      <div><input type="submit" value="Sign In"/></div>
    </form>
  </body>
</html>
```

On the right side, a snippet of the 'LoginController' code is visible:

```
@Controller
public class LoginController {

    @RequestMapping("/{login}")
    public String login() {
        return "login";
    }
}
```

```
@Controller
public class LoginController {

    @RequestMapping("/login")
    public String login() {
        return "login";
    }
}
```

Znacznik <sec:authorize/>

```
<div sec:authorize="isAuthenticated()">
    This content is only shown to authenticated users.
</div>
<div sec:authorize="hasRole('ROLE_ADMIN')">
    This content is only shown to administrators.
</div>
<div sec:authorize="hasRole('ROLE_USER')">
    This content is only shown to users.
</div>
```

znaczniki

```
<div th:if="${#authorization.expression('hasRole('ROLE_ADMIN')')}">
    This will only be displayed if authenticated user has role ROLE_ADMIN.
</div>
```

obiekt

Znacznik <sec:authentication/>

```
Logged user: <span sec:authentication="name">Bob</span><br/>  
Roles: <span sec:authentication="authorities">USER</span>
```

znaczniki

```
<h2 th:text="|You are logged as ${#authentication.name}|">
```

```
    The value of the "name" property of the authentication object should appear here.  
</h2>
```

obiekt

thymeleaf-extras-springsecurity6

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="en" xmlns:th="http://www.thymeleaf.org"
xmlns:sec="https://www.thymeleaf.org/thymeleaf-extras-springsecurity6">
```

...

```
<span sec:authorize="isAuthenticated()">
  <form th:action="@{/logout}" method="post">
    <input type="submit" value="Sign Out" />
  </form>
  <h1 sec:authorize="isAuthenticated()">Hello <span
sec:authentication="name"></span></h1>
</span>
<div sec:authorize="!isAuthenticated()">
  <form th:action="@{/login}" method="post">
    <input type="submit" value="Log in" />
  </form>
</div>
```


Znacznik <sec:authorize-url/>

```
<div sec:authorize-url="/confidentData">
```

This will only be displayed if authenticated user can call the "/confidentData" URL.

```
<p><a th:href="@{/confidentData}" >Confident data</a></p>
```

```
</div>
```

```
<div sec:authorize-url="GET /confidentData">
```

This will only be displayed if authenticated user can call the "/confidentData" URL.

```
<p><a th:href="@{/confidentData}" >Confident data</a></p>
```

```
</div>
```

sec:authorize i sec:authorize-url

```
<a sec:authorize-url="/items/" th:href="@{/items/}" th:text="#{menu.print_all.msg}">Print items</a>
```

```
<a sec:authorize="hasRole('ROLE_USER')" th:href="@{/cart/}" th:text="#{menu.show_cart.msg}">Show  
cart</a>
```

```
<a sec:authorize-url="/items/category/add" th:href="@{/items/category/add}" th:text="'Add  
category'">Add category</a>
```

```
<a sec:authorize="hasRole('ROLE_ADMIN')" th:href="@{/items/manage/add}" th:text="'Add item'">Add  
item</a>
```

oparty na JDBC/JPA magazyn danych użytkownika

konfiguracja

Schemat bazy [link](#)

```
create table users(  
    username varchar_ignorecase(50) not null primary key,  
    password varchar_ignorecase(50) not null,  
    enabled boolean not null);  
  
create table authorities (  
    username varchar_ignorecase(50) not null,  
    authority varchar_ignorecase(50) not null,  
    constraint fk_authorities_users foreign key(username) references users(username));  
create unique index ix_auth_username on authorities (username,authority);
```

oparty na JDBC/JPA magazyn danych użytkownika

```
@Entity
@Table(name = "USERS", schema = "PUBLIC", catalog = "ESTORE")
@Data
public class UsersEntity {
    @GeneratedValue(strategy = GenerationType.IDENTITY)
    @Id
    @Column(name = "USERNAME", nullable = false, length = 50)
    private String username;
    @Basic
    @Column(name = "PASSWORD", nullable = false, length = 200)
    private String password;
    @Basic
    @Column(name = "ENABLED", nullable = false)
    private byte enabled;
}
```

oparty na JDBC/JPA magazyn danych użytkownika

```
@Entity
@Table(name = "AUTHORITIES", schema = "PUBLIC", catalog = "ESTORE")
@Data
public class AuthoritiesEntity {
    @GeneratedValue(strategy = GenerationType.IDENTITY)
    @Id
    @Column(name = "ID", nullable = false)
    private int id;
    @Basic
    @Column(name = "USERNAME", nullable = false, length = 50, insertable=false, updatable=false)
    private String username;
    @Basic
    @Column(name = "AUTHORITY", nullable = false, length = 50)
    private String authority;
}
```

oparty na JDBC/JPA magazyn danych użytkownika


```
public interface UsersEntityRepository extends JpaRepository<UsersEntity,  
String> {  
    UsersEntity findByUsername(String username);  
}
```

```
public interface AuthoritiesEntityRepository extends  
JpaRepository<AuthoritiesEntity, Integer> {  
    List<AuthoritiesEntity> findByUsername(String username);  
}
```

oparty na JDBC/JPA magazyn danych użytkownika

```
@Service
public class UsersAuthDBService implements UserDetailsService {
    @Autowired
    UsersEntityRepository users;
    @Autowired
    AuthoritiesEntityRepository authorities;
    @Override
    public UserDetails loadUserByUsername(String username) throws UsernameNotFoundException {
        UsersEntity user = users.findByUsername(username) != null ? users.findByUsername(username) : null;
        if (user == null)
            throw new UsernameNotFoundException("User " + username + " not found !");
        else {
            UserDetails userDetails = new org.springframework.security.core.userdetails.User(
                user.getUsername(),
                user.getPassword(),
                authorities.findByUsername(username)
                    .stream()
                    .map(role -> {
                        System.out.println("authorities " + role.getAuthority());
                        return new SimpleGrantedAuthority(role.getAuthority());
                    })
                    .collect(Collectors.toSet()));

            return userDetails;
        }
    }
}
```

@Service

```
public class UsersAuthDBService implements UserDetailsService {  
    @Autowired  
    UsersEntityRepository users;  
    @Autowired  
    AuthoritiesEntityRepository authorities;  
    @Override  
    public UserDetails loadByUsername(String username) throws UsernameNotFoundException {  
        UsersEntity user = users.findByUsername(username) != null ? users.findByUsername(username) : null;  
        if (user == null)  
            throw new UsernameNotFoundException("User " + username + " not found !");  
    }  
}
```

Metoda loadByUsername()
nigdy nie może zwrócić wartości null.

Dlatego też jeśli wynikiem wywołania
findByUsername()
jest null, metoda zgłosi wyjątek
UsernameNotFoundException.

W razie powodzenia zwrócony będzie
znaleziony obiekt User.

Magazyn danych użytkownika

```
org.springframework.security.core.userdetails.User(  
    username(username)  
    {  
        ut.println("authorities "+ role.getAuthority());  
        ew SimpleGrantedAuthority(role.getAuthority());  
        lectors.toSet()));  
}
```


oparty na JDBC/JPA magazyn danych użytkownika


```
@Configuration
@EnableWebSecurity
public class WebSecurityConfig {

    @Bean
    public PasswordEncoder passwordEncoder() {
        int rounds = 12;
        return new BCryptPasswordEncoder(rounds);
    }

    @Bean
    public AuthenticationManager authenticationManager(UserDetailsService customUserDetailsService)
    {
        DaoAuthenticationProvider authProvider = new DaoAuthenticationProvider();
        authProvider.setUserDetailsService(customUserDetailsService);
        authProvider.setPasswordEncoder(passwordEncoder());
        List<AuthenticationProvider> providers = List.of(authProvider);
        return new ProviderManager(providers);
    }
}
```

Szyfrowanie haseł w kontrolerze

```
@Controller
public class LoginController {

    @Autowired
    BCryptPasswordEncoder bCryptPasswordEncoder;

    @GetMapping("/login")
    public String login() {
        return "login";
    }

    @GetMapping("/register")
    public String register(@RequestParam String username, @RequestParam String password){
        System.out.println("Register data "+username+" "+password);
        System.out.println("Encrypted password "+ bCryptPasswordEncoder.encode(password));
        return "login";
    }
}
```


Serwisy REST

Programowanie aplikacji WWW w języku Java

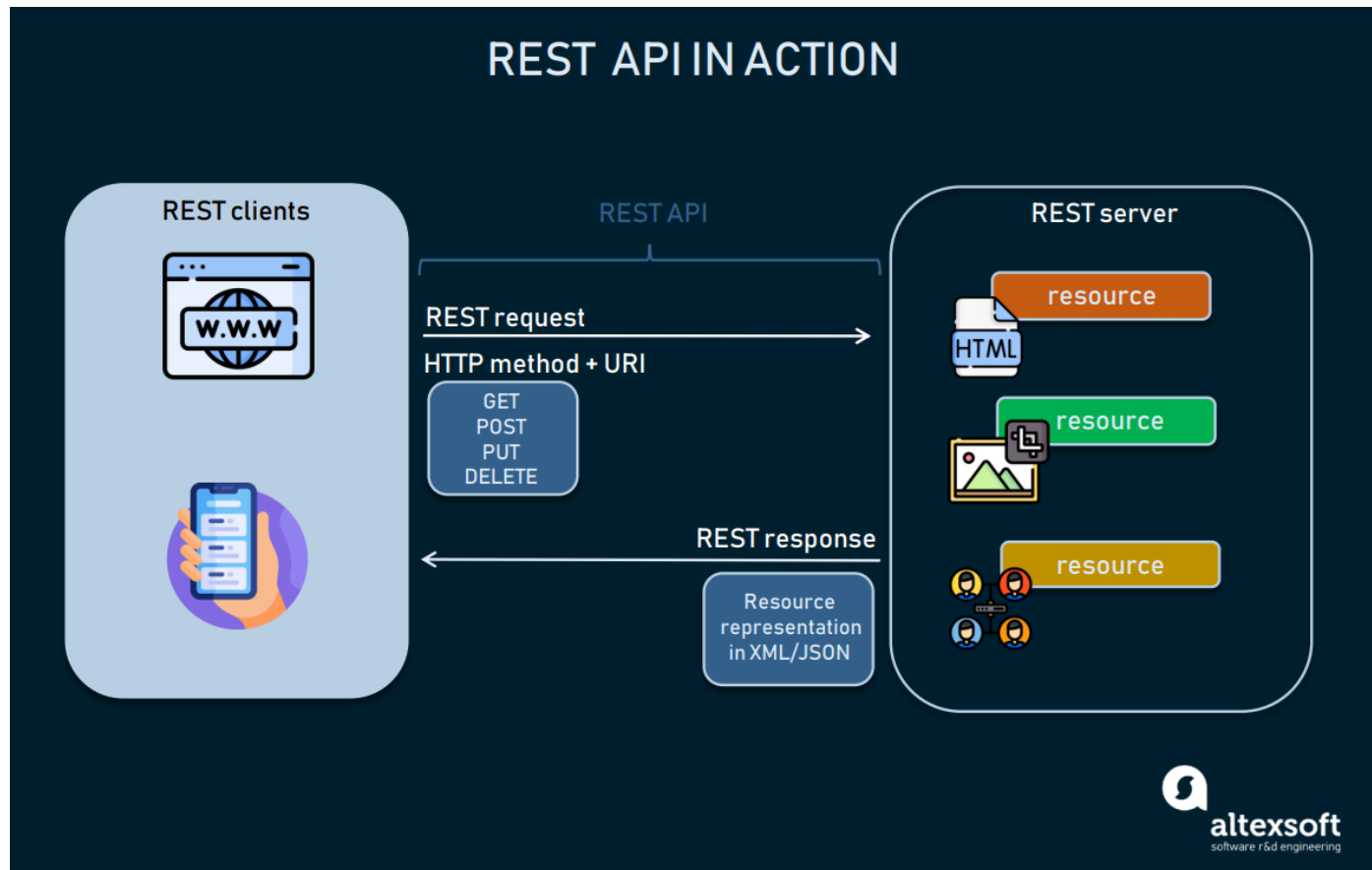
Przykład

Sklep internetowy, funkcjonalności:

- a) użytkownik - przeglądanie produktów (nazwa, cena, kategoria)
- b) wkładanie, wyjmowanie produktów do koszyka (sesja)
- c) **użytkownik zalogowany** - dodatkowe uwierzytelnianie
- d) przeglądanie historii zamówień
- e) wyszukiwanie
- f) filtrowanie
- g) **admin - zarządzanie produktami**

Pobieranie danych od producentów z autoryzacją

Architektura REST

Serwisy REST

```
@RestController
@RequestMapping("/items")
public class NewRestController {
    @Autowired
    ItemsRep items;

    @RequestMapping(method=RequestMethod.GET, produces={"application/xml", "application/json"})
    @ResponseStatus(HttpStatus.OK)
    public @ResponseBody List<Item> list() {
        return items.getItems();
    }
}
```

????

Ewentualnie kontroler mógłby zostać oznaczony adnotacją `@Controller`, podobnie jak każdy inny kontroler w Spring MVC. Jednak wówczas wszystkie metody procedur obsługi trzeba by było oznaczyć za pomocą adnotacji `@ResponseBody`, aby otrzymać ten sam wynik. Jeszcze inną możliwością jest zwrot obiektu `ResponseEntity`.

```
<dependency>
    <groupId>com.fasterxml.jackson.dataformat</groupId>
    <artifactId>jackson-dataformat-xml</artifactId>
</dependency>

<dependency>
    <groupId>javax.xml.bind</groupId>
    <artifactId>jaxb-api</artifactId>
</dependency>
```

Serwisy REST

```
@RestController
@RequestMapping("/items")
public class NewRestController {

    @Autowired
    ItemsService items;

    @GetMapping(produces={"application/json", "application/xml"})
    @ResponseStatus(HttpStatus.OK)
    public List<NewItem> list() {
        return items.getAll();
    }

    @GetMapping(value="/{id}", produces={"application/xml", "application/json"})
    @ResponseStatus(HttpStatus.OK)
    public NewItem get(@PathVariable int id) {
        return items.getItem(id);
    }

    @PutMapping("/{id}")
    public ResponseEntity<> put(@PathVariable int id, @RequestBody NewItem input) {
        items.updateItem(id, input);
        return new ResponseEntity<>("Product modified", HttpStatus.OK);
    }
}
```

Method	URL
GET	http://localhost:8090/users/allUsers

HEADERS	BODY	AUTHORIZATION	VARIABLES
---------	------	---------------	-----------

Name	Value
------	-------

Response 200

Content-Type: application/json
Transfer-Encoding: chunked
Date: Mon, 06 Jun 2022 12:58:37 GMT
Keep-Alive: timeout=60
Connection: keep-alive

```
1- [
2-   {
3-     "username": "admin",
4-     "roles": [
5-       {
6-         "name": "ADMIN"
7-       }
8-     ]
9-   },
10-  {
11-    "username": "user",
12-    "roles": [
13-      {
14-        "name": "USER"
15-      },
16-      {
17-        "name": "LIMITED_USER"
18-      }
19-    ]
20-  }
21- ]
```

Serwisy REST

```
@RestController
@RequestMapping("/items")
public class NewRestController {

    @Autowired
    ItemsService items;

    @GetMapping(produces={"application/json","application/xml"})
    @ResponseStatus(HttpStatus.OK)
    public List<NewItem> list() {
        return items.getAll();
    }

    @GetMapping(value="/{id}",produces={"application/xml","application/json"})
    @ResponseStatus(HttpStatus.OK)
    public NewItem get(@PathVariable int id) {
        return items.getItem(id);
    }

    @PutMapping("/{id}")
    public ResponseEntity<?> put(@PathVariable int id, @RequestBody NewItem input) {
        items.updateItem(id, input);
        return new ResponseEntity<>("Product modified",HttpStatus.OK);
    }
}
```


Serwisy REST

```
@PutMapping(value = "/modify", consumes = "application/json")
@ResponseStatus(HttpStatus.ACCEPTED)
public User modify(@RequestBody User user) {
    try {
        return service.updateRoles(user);
    } catch (BadRequestBody ex) {
        throw new ResponseStatusException(HttpStatus.NO_CONTENT);
    }
}
```

```
package pawww.example.store.auth.storeauth.controller.exceptions;

import org.springframework.http.HttpStatus;
import org.springframework.web.bind.annotation.ResponseStatus;

@ResponseStatus(value= HttpStatus.BAD_REQUEST, reason = "The object contains no data")
public class BadRequestBody extends RuntimeException{

}
```

Klient RestTemplate

```
@Component
public class RestConnector {
    @Autowired
    UserRepository userRepository;

    @Autowired
    RestTemplate connector;

    String url="http://localhost:8090/users";

    public boolean checkUser(String username) {
        ResponseEntity<String> response = connector.getForEntity(
            url: url+"/checkusername/"+username, String.class);
        System.out.println(response.toString());
        return true;
    }
}
```

```
connector.getForEntity(url: url+"/a")
m getForEntity(String url,
m getForEntity(URI url, Cl
from res m exchange(RequestEntity<?
m exchange(RequestEntity<?
m getForEntity(String url,
m exchange(URI url, HttpMe
```

```
connector.getForEntity(u
m postForEntity(S
m postForEntity(S
from res m execute(URI url
m execute(String
m execute(String
m getForObject(UR
m getForObject(St
m getForObject(St
```

Klient RestTemplate - logowanie metodą POST

```
@Component
public class RestConnector {
    @Autowired

    public RestUser getUser(String username, String password) {
        HttpHeaders headers = new HttpHeaders();
        headers.setContentType(MediaType.APPLICATION_FORM_URLENCODED);

        MultiValueMap<String, String> map= new LinkedMultiValueMap<String, String>();
        map.add("username", username);
        map.add("password", password);

        HttpEntity<MultiValueMap<String, String>> request = new HttpEntity<MultiValueMap<String, String>>(map, headers);

        RestUser user= connector.postForObject(
            url: url+"/getuser",request, RestUser.class);
        if(user!=null) System.out.println("from rest client "+user.getUsername()+" "+user.getRoles());
        return user;
    }
}
```

Serwer RestTemplate - logowanie metodą POST

```
@PostMapping("/getUser")
public ResponseEntity<?> getUser(
    @RequestParam("username") final String username, @RequestParam("password") final String password) {
    User user=this.service.findUser(username);
    if(user==null) return new ResponseEntity<>( body: "User not found",HttpStatus.NO_CONTENT);
    System.out.println(user.getId()+" "+user.getPassword()+" "+password);
    if(user.getPassword().equals(password)){
        return new ResponseEntity<>(user,HttpStatus.FOUND);
    }else return new ResponseEntity<>( body: "User not found",HttpStatus.NO_CONTENT);
}
```

```
RestUser user= connector.postForObject(
    url: url+"/getuser",request, RestUser.class);
if(user!=null) System.out.println("from rest client "+user.getUsername()+" "+user.getRoles());
return user;
```

Klient RestTemplate Z uwierzytelnieniem

```
public List<RestUser> getUsers() {
```

```
    Authentication auth = SecurityContextHolder.getContext().getAuthentication();
    if(auth==null) return null;
    Collection<? extends GrantedAuthority> roles=auth.getAuthorities();
    String username=auth.getName();
    User user=userRepository.findById(username).get();
    String password=user.getPassword();
    System.out.println(username+" "+password);
    if(roles.contains(new SimpleGrantedAuthority( role: "ROLE_ADMIN"))) {
        ResponseEntity<RestUser[]> response=connector.exchange
            ( url: url+"/allUsers", HttpMethod.GET, new HttpEntity<>(createHeaders(username, password)), RestUser[].class);
        RestUser[] users=response.getBody();
        if(users!=null) System.out.println("from rest client "+users.length);
        return Arrays.asList(users);
    }
    return null;
```

```
HttpHeaders createHeaders(String username, String password){
    return new HttpHeaders() {{
        String auth = username + ":" + password;
        byte[] encodedAuth = Base64.encodeBase64(
            auth.getBytes(Charset.forName("US-ASCII")) );
        String authHeader = "Basic " + new String( encodedAuth );
        set( "Authorization", authHeader );
    }};
}
```

Zabezpieczenie żądań

```
public class WebSecurityConfig extends WebSecurityConfigurerAdapter {  
    @Autowired  
    UserDetailsServiceImpl userDetailsService;  
  
    @Bean  
    PasswordEncoder passwordEncoder() {  
        return new BCryptPasswordEncoder();  
    }  
  
    @Override  
    protected void configure(HttpSecurity http) throws Exception {  
        http.csrf().disable() HttpSecurity  
            .authorizeRequests() ExpressionUrlAuthorizationConfigurer<...>.ExpressionInterceptUrlRegistry  
                .antMatchers( ...antPatterns: "/all").permitAll()  
                .antMatchers(HttpMethod.POST, ...antPatterns: "/register").permitAll()  
                .antMatchers( ...antPatterns: "/allUsers").hasRole("ADMIN")  
                .antMatchers(HttpMethod.PUT, ...antPatterns: "/modify").hasRole("USER")  
                .anyRequest().authenticated()  
                .and().httpBasic();  
    }  
  
    @Override  
    protected void configure(AuthenticationManagerBuilder auth) throws Exception {  
        auth.userDetailsService(userDetailsService).passwordEncoder(passwordEncoder());  
    }  
}
```

```
@RestController  
@RequestMapping(path="/")  
@CrossOrigin(origins="*")  
public class UsersRestController {
```

Zabezpieczanie na poziomie metod aplikacji

```
@RestController
```

```
@RequestMapping("/rest")
```

```
- public class SecureRestController {
```

```
    @PreAuthorize("hasRole('ROLE_USER')")
```

```
    @PutMapping("/{id}")
```

```
    public ResponseEntity<?> put(@PathVariable String id, @RequestBody Item input) {  
        return new ResponseEntity<>("Product created", HttpStatus.CREATED);  
    }
```

```
    @PreAuthorize("hasRole('ROLE_ADMIN')")
```

```
    @PostMapping
```

```
    public ResponseEntity<?> post(@RequestBody Item input) {  
        return new ResponseEntity<>("Product modified", HttpStatus.OK);  
    }
```

```
    @DeleteMapping("/{id}")
```

```
    public ResponseEntity<?> delete(@PathVariable String id) {  
        return new ResponseEntity<>("Product deleted", HttpStatus.MOVED_PERMANENTLY);  
    }
```

Testowanie komunikacji

Method

GET

URL

http://localhost:8090/users/allUsers

HEADERS

BODY

AUTHORIZATION

VARIABLES

Use existing tokens

admin

Basic

Never expires

Response 200

Vary: Origin, Access-Control-Request-Method, Access-Control-Request-Headers
X-Content-Type-Options: nosniff
X-XSS-Protection: 1; mode=block
Cache-Control: no-cache, no-store, max-age=0, must-revalidate
Pragma: no-cache
Expires: 0
X-Frame-Options: DENY
Content-Type: application/json
Transfer-Encoding: chunked
Date: Thu, 26 May 2022 08:00:57 GMT
Keep-Alive: timeout=60
Connection: keep-alive

```
1  [
2  {
3    "username": "admin",
4    "roles": [
5      {
6        "name": "ADMIN"
7      },
8      {
9        "name": "USER"
10     }
11   ]
12 },
13 {
14   "username": "user",
15   "roles": [
16     {
17       "name": "USER"
18     },
19     {
20       "name": "LIMITED_USER"
21     }
22   ]
23 },
24 ]
```